

HANDLEIDING VOOR GEMEENTEN OVER DE AANLEG VAN EEN

WATERKLOOF

Wettelijk Depot: D/2011/12.728/1
ISBN nummer: 9789081793001
NUR code 805

WOORD VOORAF

Met de steun van Vlaams minister-president Kris Peeters werd in opdracht van onze vereniging een studie "Realisatie van de beleidsaanbeveling van de studie 'toestandbeschrijving van de Volkstuinen in Vlaanderen vanuit hun sociologisch en ruimtelijke benadering'" gerealiseerd.

Dat resulteerde in 2 documenten, enerzijds 'knelpunten en potenties van de bestaande volkstuinparken' en anderzijds 'behoeftebepaling in een beperkt aantal kleine gemeenten'.

Ook deze handleiding voor de gemeenten over de aanleg van een volkstuinpark - die we u met enige fierheid presenteren - is het concrete resultaat van deze studie. Zo zie je maar hoe wetenschappelijke "input" tot praktische "output" kan leiden.

We zijn fier u dit namens de vzw Vlaamse Volkstuin - Werk van de Akker te kunnen presenteren. Van de gelegenheid maken we gaarne gebruik om niet alleen Vlaams minister-president Kris Peeters maar ook de VLM en de Universiteit Gent, in het bijzonder mevrouw Griet Hanegreefs, te danken voor de prettige samenwerking.

Alexander Vercamer
Gedeputeerde - Voorzitter

Noël Ghesquière
Secretaris

Vlaamse Volkstuin - Werk van de Akker vzw

WOORD VOORAF	1
INLEIDING	4
BEHOEFTEBEPALING	6
THEORETISCHE BEHOEFTEBEPALING	10
BEREKENING NOOD AAN VOLKSTUINEN	10
BEREIK VOLKSTUINPARKEN	21
MAATSCHAPPELIJKE BEHOEFTEBEPALING	26
OP ZOEK NAAR EEN LOCATIE	30
AANSLUITEN BIJ PROJECT IN PLANFASE	33
OPSTARTEN VAN EEN NIEUW PROJECT	34
INRICHTING	40
AANDACHTSPUNTEN BIJ DE INRICHTING	42
BEHEER	50
WIE IS VERANTWOORDELIJK?	53
HUISHOUELIJK REGLEMENT	55
SLOTWOORD	69
LITERATUURLIJST	71

INHOUDS- TAFEL

Deze handleiding wil politici en gemeentebesturen warm maken voor de aanleg van een volkstuinpark in hun gemeente. In volgende pagina's wordt stap voor stap uitgelegd hoe de komst van een nieuw volkstuinpark best wordt voorbereid, met succes wordt gerealiseerd en tenslotte in de toekomst beheerd.

De handleiding is niet enkel gericht op de realisatie van het volkstuinpark, maar ook op het informeren van de beoogde doelgroepen om also een gedragen project te creëren. Onbekend is immers onbemand. Goede informatie kan leiden tot appreciatie, wat op zijn beurt de eerste stap kan zijn naar persoonlijke inzet voor de realisatie en het voortbestaan van een nieuw volkstuinpark.

Doorheen het stappenplan zijn 'waarom-niet-blokjes' verweven. Het zijn blikopeners waarbij het denkkader over volkstuinparken wordt verbreed. De aandacht wordt also gevestigd op alternatieve denkpistes, want tenslotte kunnen volkstuinparken veel meer zijn dan enkel een groepering van individueel bewerkte tuinen.

Wat wordt eigenlijk verstaan onder de begrippen 'volkstuin' en 'volkstuinpark'? In de literatuur zijn verschillende definities terug te vinden. Op basis van de inhoudelijke verschillen, kan volgend algemeen begrippenkader worden afgebakend (Verhoestraete et al., 2007).

1. Een volkstuin maakt geen deel uit van de grond waarop de woning van de gebruiker staat. In dat geval spreekt men van een moestuin.

2. Een volkstuin komt alleen of in groep voor.

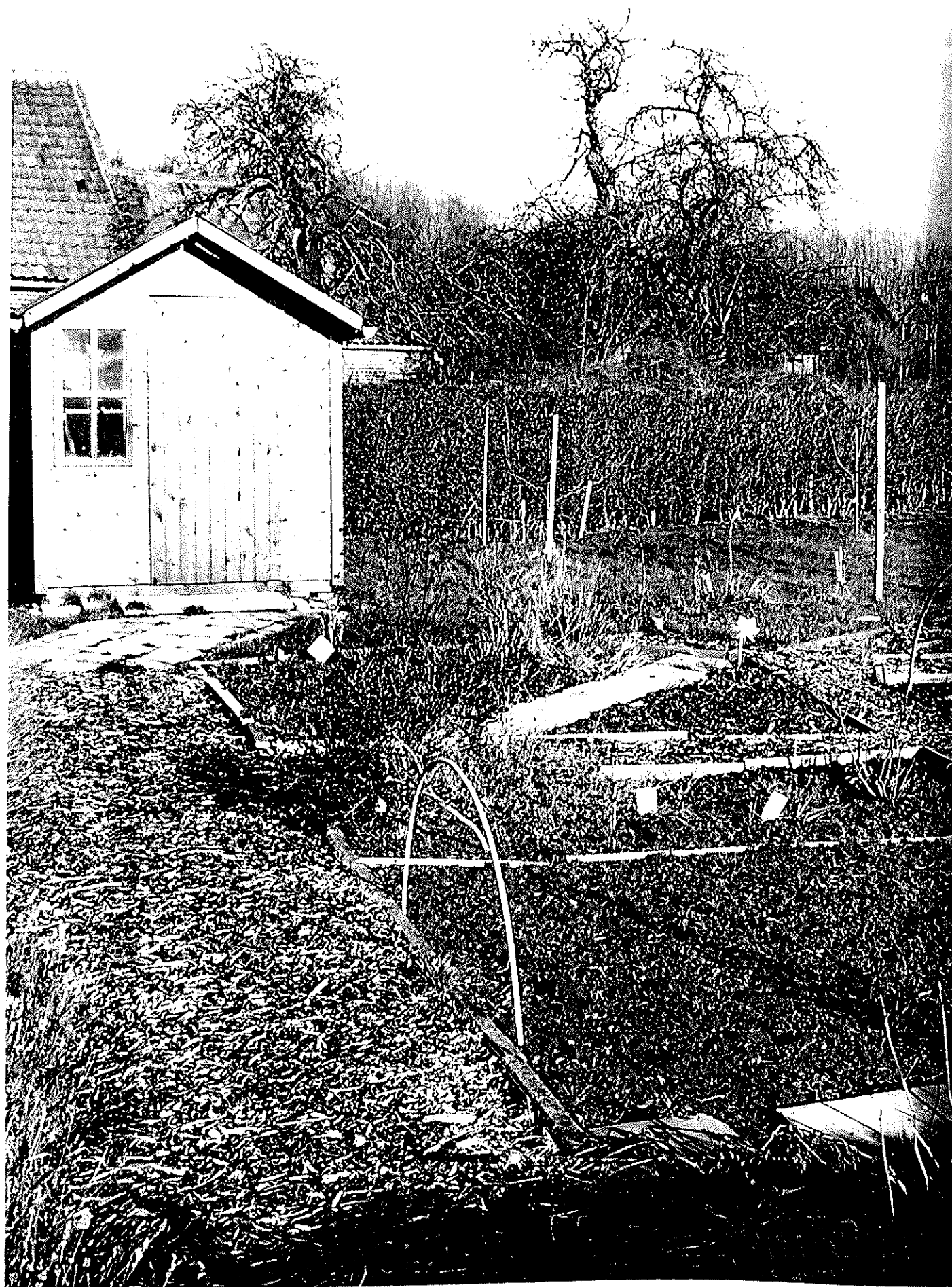
3. Een volkstuin is enkel bedoeld voor de productie van groenten en fruit of als rust- of ontspanningstuin. Dit betekent dat er geen overnachtingsmogelijkheden zijn in volkstuinen. In dat geval spreekt men van weekendverblijven die onder een andere wetgeving en beoordeling vallen.

4. Het telen van voedings- en siergewassen in een volkstuin is enkel bedoeld voor eigen gebruik of vermaak en is dus niet op handel gericht. Hierdoor worden volkstuintjes niet beschouwd als een agrarisch bedrijf. Om die reden wordt het fenomeen 'tuinieren bij de boer' niet beschouwd als volkstuinieren.

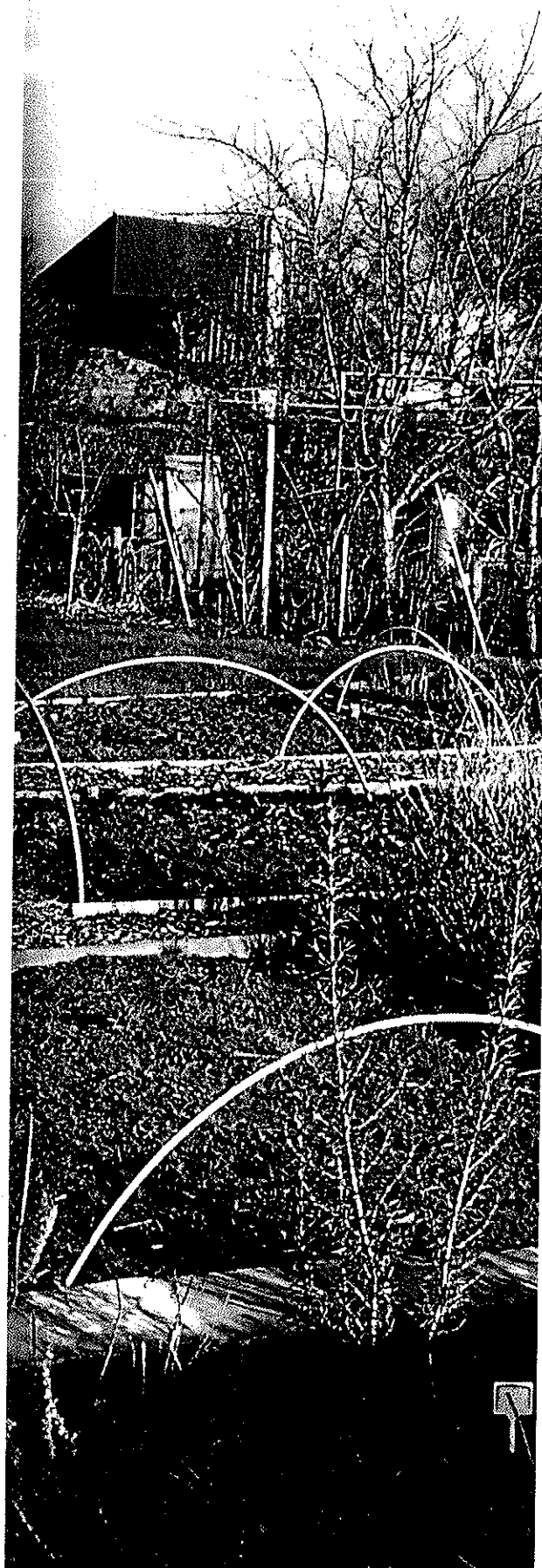
5. Een volkstuinpark is een verzameling van volkstuinen en wordt doorgaans beheerd door een openbare instelling of vzw en wordt verhuurd tegen democratische prijzen.

Ook het sociale aspect van volkstuinen is een niet te verloochenen onderdeel. Volkstuinen komen namelijk tegemoet aan een effectieve behoefte aan groene ruimte in zeer dichtbevolkte wijken met weinig privaat en publiek groen, zijn niet gebonden aan bepaalde bevolkingsgroepen of leeftijdscategorieën en zijn financieel laagdrempelig, waardoor geen enkele bevolkingsgroep op basis van dit criterium wordt uitgesloten. Bovendien zijn er vele sociale contacten tussen de volkstuinders onderling, die sterk vergelijkbaar zijn met de informele relaties tussen burens, gekenmerkt door een mix van tegelijkertijd vriendschappelijkheid en afstandelijkheid. In- en uitsluiting gebeurt voornamelijk op basis van de handelingen van de tuinder, waarbij eerder de norm van het 'harde werken' gehanteerd wordt dan wel de etnische afkomst, de leeftijd of het geslacht.

INLEIDING

BEHOEFTE- BEPALING

IN DE ZOEKTOCHT NAAR DE AANLEG VAN EEN NIEUW VOLKSTUINPARK IN DE GEMEENTE, MOET EERST DE NOOD AAN VOLKSTUINEN GEKEND ZIJN. AAN DE HAND VAN EEN BEPERKTE TECHNISCHE VOORBEREIDING EN EEN BEKNOPT MAATSCHAPPELIJKE METING KAN DE BEHOEFTE BEPAALD WORDEN.

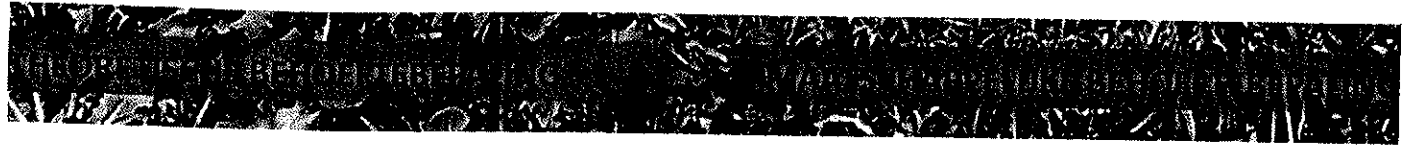
WAAROM NIET ...

TIJDELIJK VOLKSTUINPARK ALS ALTERNATIEF VOOR GEBREK AAN BESCHIKBARE GROND

Vlaanderen is een dichtbevolkte regio. De ruimte is schaars en wordt geclaimd door diverse (stedelijke) activiteiten. Toch duiken hier en daar braakliggende terreinen op waar jaren niets mee gebeurt omwille van de meest uiteenlopende redenen. Denk maar aan verkavelingen met een sterke fasering, onvoltooide woonuitbreidingsgebieden, leegstaande bedrijventerreinen, sportcomplexen met uitbreidingsmogelijkheden, enzovoort. Valt met deze gronden dan niets te doen? Jawel! Hier zou een tijdelijk volkstuinpark kunnen worden ingericht. Op het Rabot te Gent deden ze het voor, en met veel succes!

Bron: http://www.samenlevingsopbouwgent.be/themas/Leefbaarheid/Bruggen_Naar_Rabot/rabot.htm

DOELSTELLING

Het theoretisch onderzoek bepaalt de behoefte aan nieuwe volkstuinen op basis van bestaande gegevens. Doel is het berekenen van een onderbouwde nood aan volkstuinen op 3 km afstand van een bepaalde statistische sector als eenheid.

WERKWIJZE

Voor het berekenen van de theoretische nood aan volkstuinen in de gemeente werd een formule opgesteld die werd vertaald naar een invullijst. Door het stapsgewijs invullen van deze lijst, bekomt u het uiteindelijke resultaat.

DOELSTELLING

Het maatschappelijk onderzoek is gebaseerd op feiten en gaat op zoek naar mogelijke trekkers en gebruikers voor nieuwe volkstuinparken.

Doel is inzicht te verwerven in een reële behoefte en tegelijkertijd het verkrijgen van een lokale verankering.

WERKWIJZE

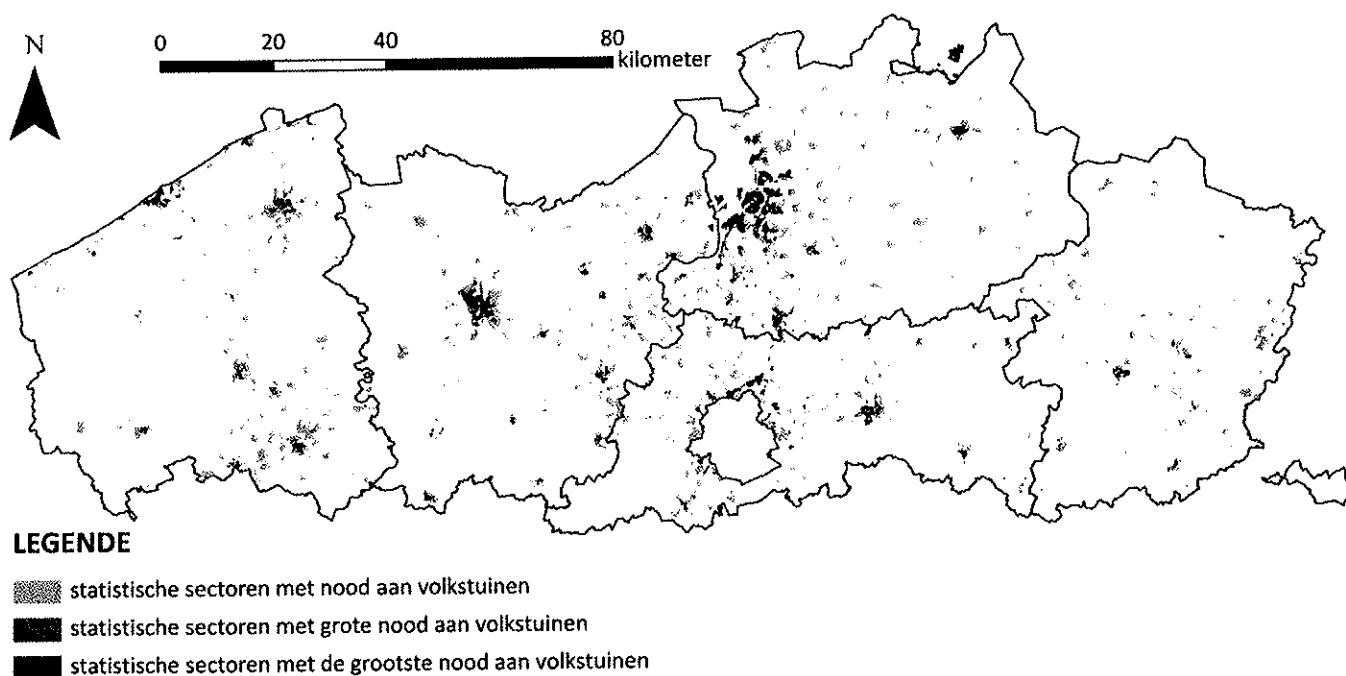
Voor de creatie van een breed draagvlak werden enkele acties uiteen gezet. Door het nauwkeurig uitvoeren van deze stappen, bekomt u de mogelijke trekkers voor het project en krijgt u een beeld van de potentiële gebruikers.

GROOTTEORDE VAN BEHOEFTE VOOR VLAAMSE GEMEENTEN

BEVOLKINGSDICHTHEDEN PER STATISTISCHE SECTOR

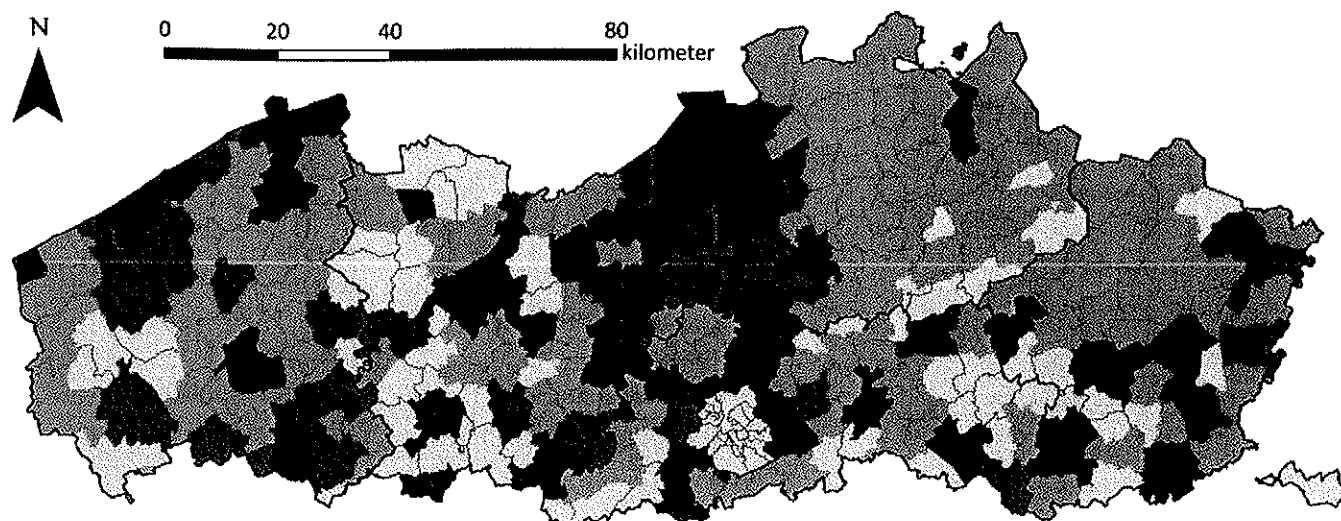
Bevolkingsdichtheid is een doorslaggevende factor bij de behoeftebepaling van volkstuinparken: hoe groter de bevolkingsdichtheid, hoe dichter bebouwd, hoe groter de behoefte aan volkstuinen. Omwille van de schaarste aan publiek en privaat groen in dense woonbuurten, is daar de nood aan volkstuinen groter dan in minder dichtbebouwde woonbuurten.

Onderstaande kaart geeft een gradatie weer van buurten (i.e. statistische sectoren) met nood aan volkstuinen. Het valt onmiddellijk op dat de behoefte het grootst is in en rond de grotere steden waaronder Antwerpen, Gent en Leuven.

Bron: Mercatordatabank (2006), Rijksregister ADSEI (2006)

Opdat u zou weten of er in uw gemeente buurten zijn met een grote nood aan volkstuinen, werd voorgaande kaart vertaald naar een gemeentelijk niveau.

LEGENDE

- gemeenten met statistische sectoren met nood aan volkstuinen
- gemeenten met statistische sectoren met grote nood aan volkstuinen
- gemeenten met statistische sectoren met de grootste nood aan volkstuinen

Bron: Mercatordatabank (2006), Rijksregister ADSEI (2006)

Vervolgens zijn alle gemeenten met behoefte aan volkstuinparken per provincie opgelijst volgens grootste nood, grotere nood en nood aan volkstuinen, in onderstaande tabel respectievelijk van links naar rechts. Bevindt uw gemeente zich in één van de kolommen, is het zeker relevant de verdere theoretische behoefteberekening uit te voeren. Is dat niet het geval, dan blijkt er in principe in uw gemeente geen behoefte aan volkstuinen te zijn. Niets belet u echter om toch de maatschappelijke behoefte te bepalen (zie p. 23-25). Misschien levert dat andere resultaten op.

PROVINCIE	gemeenten met sectoren met de grootste nood	gemeenten met sectoren met grotere nood	gemeenten met sectoren met nood
ANTWERPEN	Aartselaar Antwerpen Boom Borsbeek Duffel Edegem Hemiksem Lier Mechelen Mortsel Niel Schoten Stabroek Turnhout Willebroek Zwijndrecht	Bornem Hove Kapellen Kontich Lint Puurs Rumst Schelle Sint-Amands Sint-Katelijne-Waver Wijnegem Wommelgem	Arendonk Baarle-Hertog Beerse Berlaar Boechout Bonheiden Brasschaat Brecht Essen Geel Grobbendonk Heist-op-den-Berg Herentals Herenthout Hoogstraten Kalmthout Kasterlee Lille Malle Meerhout Merksplas Mol Nijlen Oud-Turnhout Putte Ranst Ravels Retie Rijkevorsel Schilde Vorselaar Vosselaar Westerlo Wuustwezel Zandhoven Zoersel

PROVINCIE	gemeenten met sectoren met de grootste nood	gemeenten met sectoren met grotere nood	gemeenten met sectoren met nood
-----------	---	---	---------------------------------

LIMBURG	Hasselt Sint-Truiden Tongeren	Bilzen Bree Genk Maaseik Maasmechelen	As Beringen Borgloon Diepenbeek Dilsen-Stokkem Gingelom Ham Hamont-Achel Hechtel-Eksel Heusden-Zolder Hoeselt Houthalen-Helchteren Kinrooi Lanaken Leopoldsburg Lommel Lummen Meeuwen-Gruitrode Neerpelt Opglabbeek Overpelt Peer Riemst Tessenderlo Zonhoven
----------------	-------------------------------------	---	---

OOST-VLAANDEREN	Aalst Beveren Dendermonde Destelbergen Eeklo Gent Geraardsbergen Hamme Lokeren Oudenaarde Ronse Sint-Niklaas Temse Wetteren	Deinze Kruibeke Lebbeke Ninove Sint-Gillis-Waas Zeile Zelzate Zottegem	Berlare Buggenhout De Pinte Denderleeuw Erpe-Mere Evergem Gavere Haaltert Herzele Lede Lovendegem Maldegem Melle Merelbeke Moerbeke Oosterzele Stekene Waarschoot Waasmunster Wachtebeke Wichelen Zulte
------------------------	--	---	--

PROVINCIE	gemeenten met sectoren met de grootste nood	gemeenten met sectoren met grotere nood	gemeenten met sectoren met nood
VLAAMS-BRABANT	Asse Diest Drogenbos Grimbergen Halle Kraainem Leuven Machelen Sint-Pieters-Leeuw Tervuren Tienen Vilvoorde Wemmel Wezembeek-Oppeem Zaventem Zemst	Aarschot Dilbeek Kortenberg Landen Liedekerke Linkebeek	Affligem Beersel Bertem Bierbeek Boutersem Galmaarden Gooik Haacht Herent Hoeilaart Holsbeek Kampenhout Kapelle-op-den-Bos Londerzeel Lubbeek Meise Merchtem Opwijk Overijse Roosdaal Rotselaar Scherpenheuvel-Zichem Sint-Genesius-Rode Steenokkerzeel Ternat Tremelo Zoutleeuw

PROVINCIE	gemeenten met sectoren met de grootste nood	gemeenten met sectoren met grotere nood	gemeenten met sectoren met nood
WEST-VLAANDEREN	Blankenberge Bredene Brugge De Panne Izegem Knokke-Heist Kortrijk Middelkerke Oostende Roeselare	De Haan Diksmuide Gistel Harelbeke Ieper Koekelare Kuurne Menen Nieuwpoort Tielt Torhout Waregem Wervik Wielsbeke Zwevegem	Alveringem Anzegem Ardooie Avelgem Beernem Damme Deerlijk Hooglede Ichtegem Ingelmunster Jabbeke Koksijde Kortemark Ledegem Lendelede Lichtervelde Mesen Meulebeke Moorslede Oostkamp Oostrozebeke Oudenburg Pittem Poperinge Staden Veurne Wevelgem Wingene Zedelgem Zonnebeke Zuienkerke

OPVRAGEN VAN GEGEVENS

BEVOLKINGSDICHTHEDEN PER STATISTISCHE SECTOR

WAAROM

De nood aan volkstuinen in woonbuurten met veel rijhuizen en appartementsgebouwen is groter dan in woonbuurten met vrijstaande bebouwing. Logischerwijs wordt de theoretische behoefteberekening bepaald op basis van de bevolkingsdichtheden van statistische sectoren. Een berekening op geaggregeerd niveau (= voor de gehele gemeente) nivelleert de verschillende woondichtheden en is daarom minder relevant.

WAAR IS INFO TE VERKRIJGEN

- Opvragen bij het ADSEI (vroegere NIS)

<http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/organisatie/adsei/index.jsp>

- Of opvragen bij APS Vlaanderen

http://aps.vlaanderen.be/lokaal/lokale_statistieken.htm

OPPERVLAKTE BESTAANDE VOLKSTUINPARKEN GELEGEN OP GRONDGEBIED VAN DE GEMEENTE

WAAROM

Bij de berekening voor de totale nood aan volkstuinen voor een gemeente moeten de reeds bestaande volkstuincomplexen in rekening worden gebracht.

WAAR IS INFO TE VERKRIJGEN

Op de volgende pagina's vindt u een inventaris van volkstuincomplexen per gemeente anno 2007.

GEMEENTE	NAAM VOLKSTUINCOMPLEX	BRUTO OPP (ha)	AANTAL TUINEN
Sint-Niklaas	Koninklijk Werk voor de Volkstuin Sint-Niklaas vzw	2,68	84
Sint-Niklaas	Volkstuin Peter Benoitpark	0,09	10
Oudenaarde	Volkstuin 'Onze Tuin'	1,94	81
Oudenaarde	Volkstuin Fortstraat	0,31	20
Hamme	Volkstuin Henegaarschoor	1,30	27
Hamme	Volkstuin Klein Broekschoor	1,84	11
Geraardsbergen	Volkstuin Zonnebloemstraat	0,62	29
Geraardsbergen	Volkstuin Sint-Martensstraat	2,30	62
Dendermonde	Werk van den Akker Dendermonde vzw	4,24	168
Dendermonde (Grembergen)	Werk van den Akker Grembergen vzw	0,87	54
Temse	Akker Boel	2,70	88
Temse	Akker Sompershoek	0,92	26
Temse	Akker Verbeeck	0,43	20
Gent (District Sint-Amandsberg)	Volkstuin De Slotenkouter	3,14	94
Gent (District Gentbrugge)	Koninklijk Werk der volkstuinten - Afdeling Gentbrugge	3,30	124
Destelbergen	Volkstuin Kerkham	0,53	18
Kruibeke	Werk van den Akker Kruibeke vzw	0,55	26
Waasmunster	Volkstuin Durme	0,56	15
Waasmunster	Volkstuin Wareslage	0,09	7
Zottegem	Volkstuin Cantaert	0,92	28
Aalst	Volkstuin Den Ajuin	0,16	24
Antwerpen (District Antwerpen)	Volkstuin Muisbroek	9,15	184
Antwerpen (District Antwerpen)	Volkstuin Luchtbal	1,11	52
Antwerpen (District Antwerpen)	Volkstuin Sprangweel	0,95	39
Antwerpen (District Antwerpen)	Volkstuin Varenlaan	0,74	24
Antwerpen (District Antwerpen)	Volkstuin Vaartkaai	0,96	38
Antwerpen (District Merksem)	Koninklijk Werk der Volkstuinten - Afdeling Merksem	8,28	406
Antwerpen (District Deurne)	Volkstuin Ten Eekhoeve	2,07	50
Antwerpen (District Deurne)	Volkstuin Ruggeveld	3,01	105
Antwerpen (District Deurne)	Volkstuin Boterlaar 1	0,95	48
Antwerpen (District Deurne)	Volkstuin Boterlaar 2	0,45	19
Antwerpen (District Deurne)	Volkstuin Boterlaar 3	1,06	38
Antwerpen (District Deurne)	Volkstuin Silsburg	0,46	20
Antwerpen (District Deurne)	Volkstuin Eksterlaar en Manebrugge	2,90	148
Antwerpen (District Deurne)	Volkstuin Oude Donk	3,52	138
Antwerpen (District Deurne)	Volkstuin Bosuil	1,25	55
Antwerpen (District Berchem)	Volkstuin De Singel	0,92	52
Antwerpen (District Berchem)	Volkstuin Polygoon	0,76	44
Antwerpen (District Berchem)	Volkstuin Roderveld	0,50	28
Antwerpen (District Berchem)	Volkstuin 't Prieel	0,41	24
Antwerpen (District Berchem)	Volkstuin Brilschans	0,55	20
Antwerpen (District Berchem)	Volkstuin Veldekens	1,17	37
Antwerpen (District Berchem)	NMBS	1,85	22
Antwerpen (District Berchem)	Volkstuin Flora '67 (Noord)	3,19	107
Antwerpen (District Berchem)	Volkstuin Flora '67 (Zuid)	0,74	25
Antwerpen (District Wilrijk)	Volkstuin Wilrijk Vinkenveld vzw	2,78	61
Antwerpen (District Hoboken)	Werk van den Akker - Afdeling Hoboken	1,33	39
Antwerpen (District Hoboken)	Volkstuin Den Brompt	0,43	8
Antwerpen (District Hoboken)	Volkstuin Malooshof	0,57	12
Antwerpen (District Hoboken)	Volkstuin Valkstraat	0,12	6
Antwerpen (District Ekeren)	NMBS	0,85	21
Mortsel	Volkstuin De Stappe	0,26	8
Mortsel	Volkstuin Krijgsbaan	0,20	8
Mortsel	Volkstuin Hollandse Tuin	0,09	5
Mortsel	Volkstuin Bremveldlaan	0,10	5
Mortsel	NMBS	2,55	140
Mortsel	NMBS	0,26	13
Edegem	Koninklijk Werk der Volkstuinten - Afdeling Edegem	2,16	76
Edegem	Volkstuin Vestinglaan (Fort 5)	0,41	33
Stabroek	Volkstuin Velt Polder	1,47	13
Lier	Volkstuin Begijnenbeemd	0,81	27

GEMEENTE	NAAM VOLKSTUINCOMPLEX	BRUTO OPP (ha)	AANTAL TUINEN
Brasschaat	Volkstuin Velt Brasschaat	0,09	10
Schilde	Volkstuin Velt, Afdeling Dodoenstuin	0,04	6
Herentals	Volkstuin Het Vlietje (Noord)	0,96	9
Herentals	Volkstuin Het Vlietje (Zuid)	1,31	22
Mechelen	Volkstuin wijk Tivoli	1,13	40
Turnhout	Volkstuin Zonneschijn	1,37	50
Turnhout	Volkstuin Verwaest	1,14	40
Turnhout	Volkstuin Tuinweelde	0,81	20
Oostende	Volkstuin Karel Achtergaele	2,07	72
Oostende	Volkstuin De Zomerloop	0,86	39
Oostende	Volkstuin De Groene Dijk	0,74	28
Middelkerke	Volkstuin De Volksakker	0,94	34
Knokke-Heist	Volkstuin Velt Heist	0,17	11
Brugge (Zeebrugge)	Volkstuin Zeebrugge	0,29	12
Brugge (Zwankendamme)	Volkstuin Glaverbel	0,64	15
Brugge (Tillegembos)	Volkstuin Provinciaal Domein Tillegembos	1,32	60
Brugge (Sint-Pieters-op-den-Dijk)	Volkstuin Duivenkeet	0,07	11
Brugge (Sint-Pieters-op-den-Dijk)	Volkstuin Sint-Pietersmolenwijk	0,12	10
Brugge (Centrum)	Volkstuin Kruisvest	0,08	8
Ieper	Volkstuin Kasteelwijk	0,17	10
Ieper	Volkstuin De Brieke	0,46	18
Kortrijk	Volkstuin De Venning	0,86	39
Kortrijk (Bellegem)	Volkstuin De Volksberg	0,09	6
Kortrijk (Heule)	Volkstuin Disgracht	0,21	10
Genk	Volkstuin Sledderlo	1,13	24
Genk	Volkstuin Zwartberg	1,20	27
Genk	NMBS	2,17	15
Sint-Truiden	Volkstuin De Waterkuil	1,01	15
Peer	Volkstuin Peer	0,20	11
Hasselt	Volkstuin De Banneux-vrienden	2,04	113
Heusden-Zolder	NMBS	0,39	5
Diest	Volkstuin Begijnhof	0,40	18
Diest	NMBS	0,37	9
Leuven (Heverlee)	Volkstuin Abdij van het Park	1,35	25
Leuven (Heverlee)	NMBS	0,04	4
Vilvoorde	Volkstuin Hellestraat	0,61	15
Vilvoorde	NMBS	0,44	10
Tienen	Volkstuin Torsinweg	1,00	10
Tienen	Volkstuin Kerkstraat	2,35	25

Bron: Verhoestraete et al., 2007

CATEGORISERING

Maak een opdeling van de statistische sectoren van uw gemeente in 4 categorieën op basis van hun bevolkingsdichtheid. Tel vervolgens per categorie de oppervlakte van de betrokken sectoren op.

CATEGORIE 1 - sectoren met een zeer hoge dichtheid

Bereken de totale oppervlakte van alle statistische sectoren met een bevolkingsdichtheid groter dan 6000 inw/km² (+/- woningdichtheid groter dan 25 woningen/ha)

= .....m² (a)

CATEGORIE 2 - sectoren met een hogere dichtheid

Bereken de totale oppervlakte van alle statistische sectoren met een bevolkingsdichtheid tussen 4000 en 6000 inw/km² (+/- woningdichtheid tussen 15 en 25 woningen/ha)

= .....m² (b)

CATEGORIE 3 - sectoren met een lagere dichtheid

Bereken de totale oppervlakte van alle statistische sectoren met een bevolkingsdichtheid tussen 2000 en 4000 inw/km² (+/- woningdichtheid tussen 8 en 15 woningen/ha)

= .....m² (c)

CATEGORIE 4 - sectoren met een zeer lage dichtheid

Een bevolkingsdichtheid van 2000 inw/km² (+/- 8 woningen/ha) is de kritische ondergrens. De statistische sectoren met een bevolkingsdichtheid lager dan 2000 inw/km² moeten dan ook niet in rekening gebracht worden bij de verdere behoeftebepaling aan volkstuincomplexen.

Uit eerder onderzoek blijkt er een duidelijke relatie te bestaan tussen de oppervlakte van de statistische sectoren, behorende tot een omschreven categorie, en een bepaalde behoefte aan volkstuinen in die sectoren. De nood uit aan oppervlakte volkstuinen in een bepaalde categorie is een percentage van de totale oppervlakte aan statistische sectoren behorende tot die categorie. Bereken deze nood op basis van onderstaande formules.

CATEGORIE 1 - sectoren met een zeer hoge dichtheid

De nood aan relatieve oppervlakte aan volkstuinen is 1,5% van de totale oppervlakte aan statistische sectoren met een bevolkingsdichtheid groter dan 6000 inw/km²

1,5% van (a) = ...m² (A)

CATEGORIE 2 - sectoren met een hogere dichtheid

De nood aan relatieve oppervlakte aan volkstuinen is 0,75% van de totale oppervlakte aan statistische sectoren met een bevolkingsdichtheid tussen 4000 en 6000 inw/km²

0,75% van (b) = ...m² (B)

CATEGORIE 3 - sectoren met een lagere dichtheid

De nood aan relatieve oppervlakte aan volkstuinen is 0,375% van de totale oppervlakte aan statistische sectoren met een bevolkingsdichtheid tussen 2000 en 4000 inw/km²

0,375% van (c) = ...m² (C)

EFFECTIEVE NOOD AAN NIEUWE VOLKSTUINEN OP GEAGGREGGEERD NIVEAU

U berekende de nood aan volkstuinen per categorie omdat verschillende dichtheden een andere behoefte representeren. Om de effectieve nood aan nieuwe volkstuinen in de gemeente te berekenen, worden de uitkomsten van de verschillende categorieën samengeteld en de bestaande volkstuinparken in rekening gebracht.

Tel de resulterende oppervlakten, representatief voor de nood aan volkstuinen per categorie, op, om alzo de totale behoefte aan volkstuinen in de gemeente te bepalen.

(A) + (B) + (C) = ...m² (I)

Trek van dit cijfer de totale oppervlakte aan bestaande volkstuinparken af, om alzo de effectieve nood aan nieuwe volkstuinen in de gemeente te bepalen.

(I) - totale oppervlakte aan bestaande volkstuinparken op grondgebied van de gemeente
=.....m² (II)

Indien (II) een negatief cijfer is:

Het is niet aangewezen om een volkstuinpark in uw gemeente aan te leggen, tenzij de maatschappelijke behoeftebepaling op een grote vraag bij de bevolking wijst.

Indien (II) een positief cijfer is:

Het is aangewezen om één of meerdere volkstuinpark(en) in uw gemeente aan te leggen, tenzij de maatschappelijke behoeftebepaling op een onhaalbare lokale verankering zou wijzen.

TOELICHTING

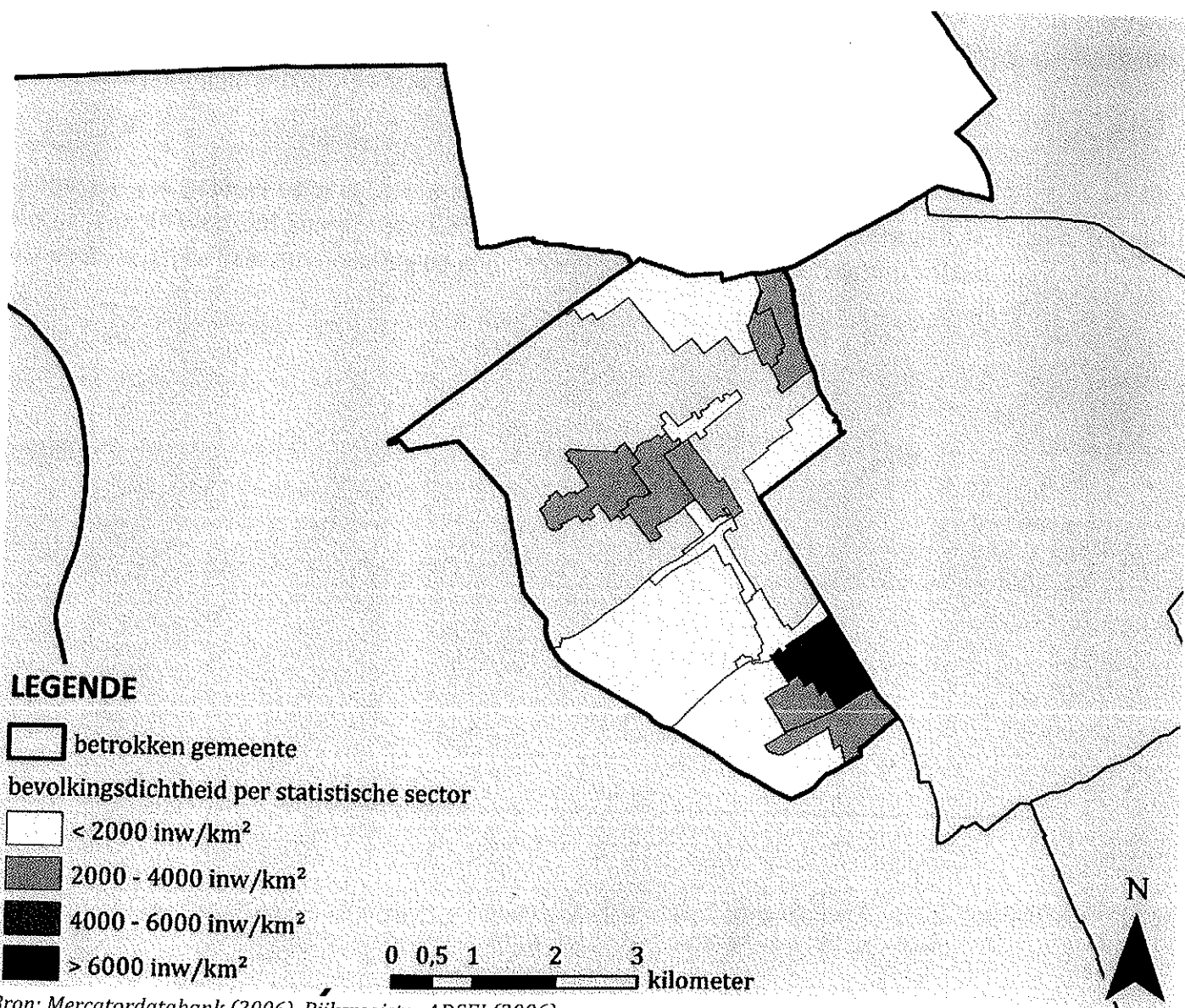
Volkstuinen hebben een maximaal bereik van 3 km. Het is dan ook aangewezen om een volkstuinpark aan te leggen op een maximale afstand van 3 km ten opzichte van de dichtstbevolkte statistische sectoren, omdat daar de (theoretische) nood het grootst is. Het is aangewezen om deze afstandsbuffer in kaart te brengen. Een grafische weergave, met aanduiding van buffers rond de statistische sectoren van categorie 1, maakt immers in één oogopslag duidelijk waar een nieuw volkstuinpark best zou gevestigd worden. Via onderstaande stappen wordt de opbouw van zulke grafische weergave uitgelegd en verduidelijkt aan de hand van een voorbeeld.

De bewerking kan eenvoudig worden uitgevoerd met GIS software, maar het staat u uiteraard vrij gebruik te maken van een andere toepassing.

BASISLAGEN

Voorafgaand aan het afbakenen van de afstandsbuffer, moeten een aantal basislagen worden weergegeven:

- grondgebied van de gemeente en naburige gemeenten
- statistische sectoren met opdeling in de 4 besproken categorieën

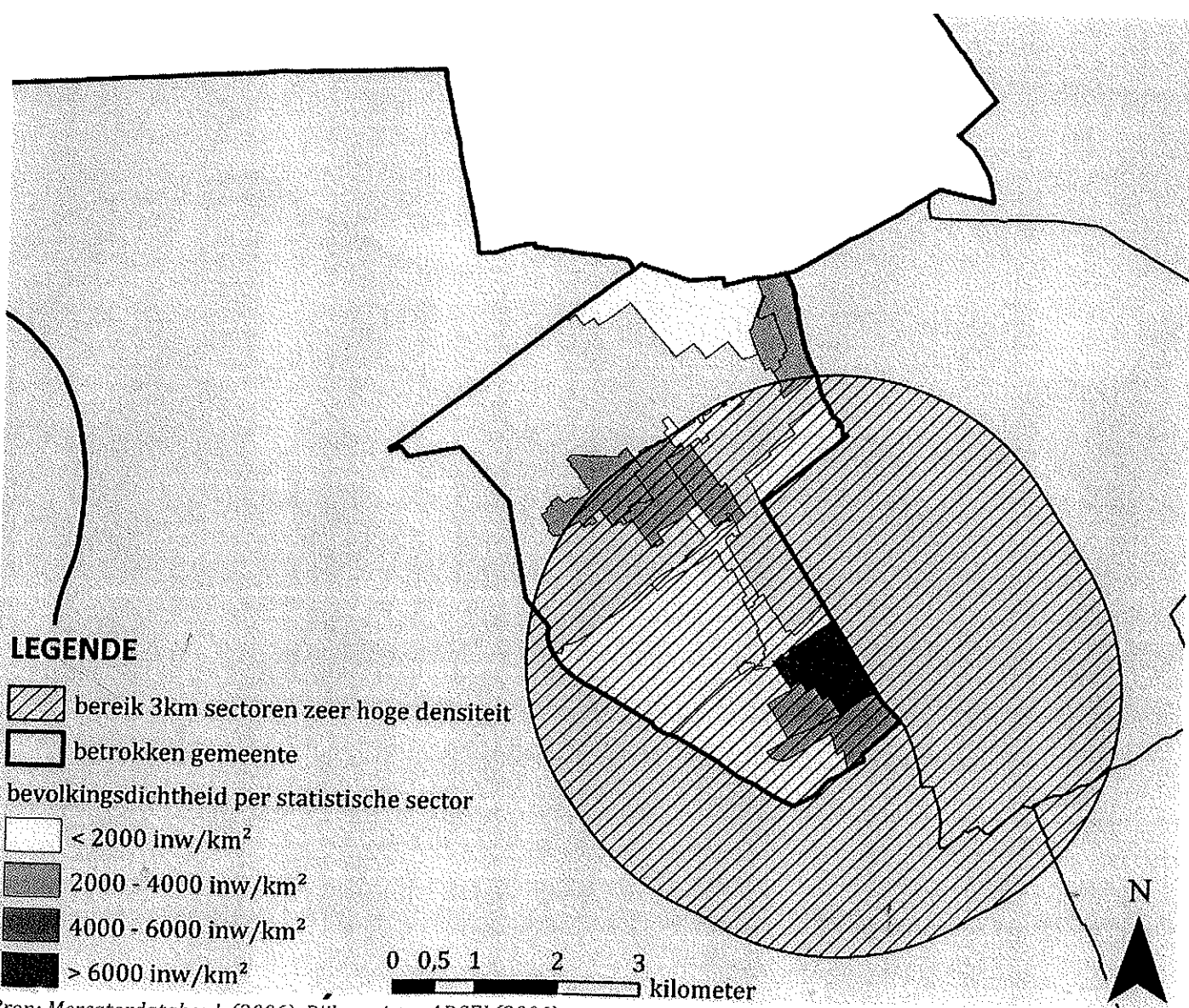

Bron: Mercatordatabank (2006), Rijksregister ADSEI (2006)

BEPALEN VAN DE MAXIMALE AFSTAND TEN OPZICHTE VAN DENSE SECTOREN

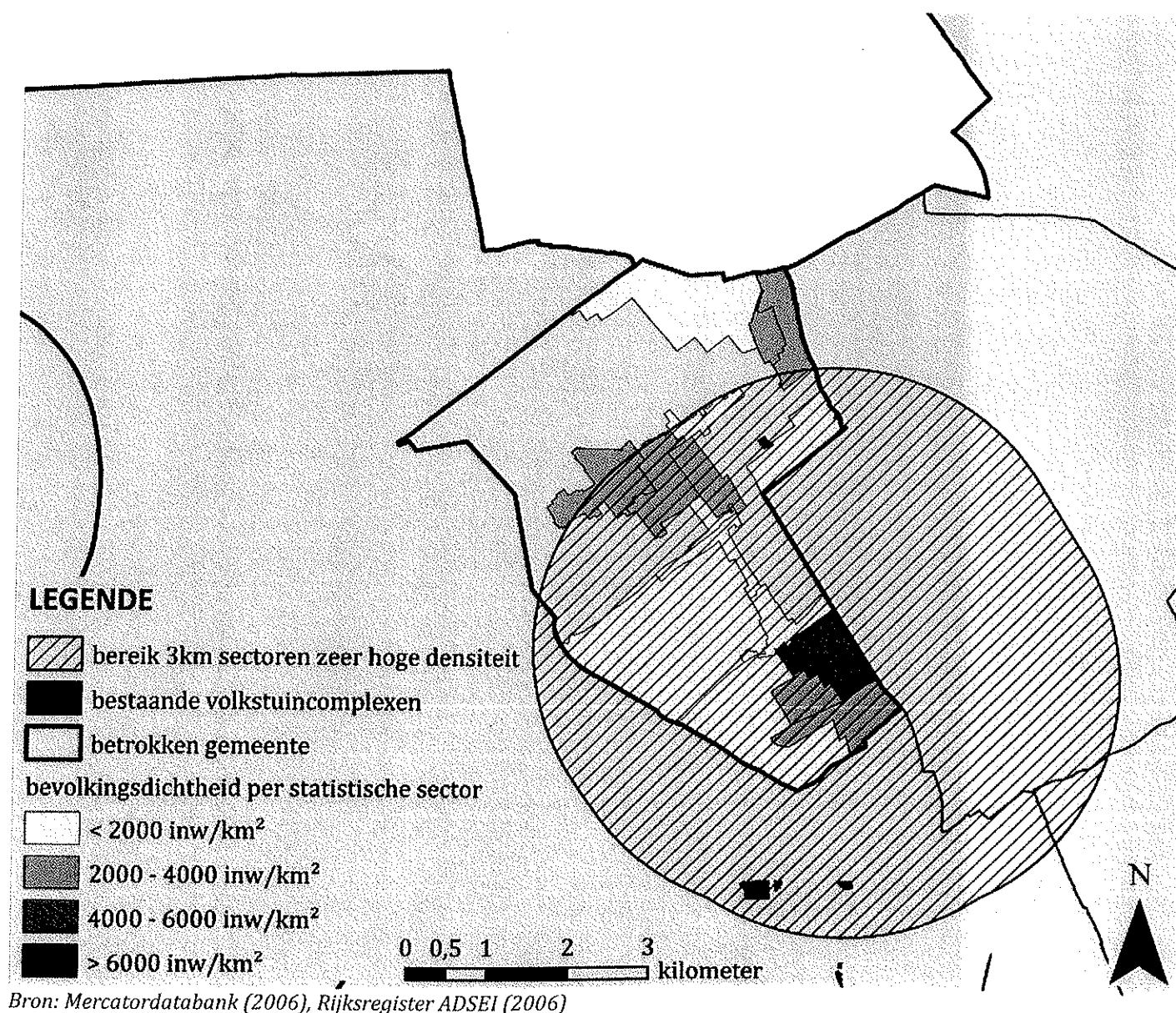
Vervolgens bepaalt u de afstandsbuffer van 3 km, de maximale rijkweidte van volkstuinen, rond sector(en) met zeer hoge densiteit (in het voorbeeld is er 1 zulke sector). Deze sector(en) heeft (hebben) namelijk de grootste nood aan volkstuinen. Het is bijgevolg raadzaam om een volkstuincomplex aan te leggen binnen de afgebakende buffer, met andere woorden op een haalbare afstand ten opzichte van de dense sector(en).

Bron: Mercatordatabank (2006), Rijksregister ADSEI (2006)

VOLKSTUINCOMPLEXEN BINNEN BEREIK

Het is mogelijk dat er reeds volkstuinten aanwezig zijn binnen de buffer rond de meest dichtbevolkte sectoren. Deze kunnen zowel in de eigen gemeente als in buurgemeenten gelegen zijn. Vooraleer een locatie voor een nieuw volkstuinpark te zoeken, kan u best nagaan of deze volkstuinparken al dan niet volzet zijn en of er een mogelijkheid is tot uitbreiding/inbreiding.

Bron: Mercatordatabank (2006), Rijksregister ADSEI (2006)

WAAROM NIET ...

ONTPITTING

Men probeert vandaag dichtbevolkte gebieden meer leefbaar te maken door een weldoordachte inplanting van groene, publieke ruimten. Verlaten gebouwen, garageboxen of verharde oppervlakken maken plaats voor nieuw publiek domein. Een unieke ligging voor een volkstuinpark! Vanuit de omringende gebouwen kijken mensen uit op goed onderhouden groen en op de activiteit die in het volkstuinpark plaatsvindt. Dit vergroot niet alleen het maatschappelijk draagvlak en de kennis omtrent het tuinieren, maar ook de sociale controle ten voordele van een betere beveiliging.

OP ZOEK NAAR TREKKERS

Voor het welslagen van het project, zijn trekkers van wezenlijk belang. Ze zijn vanuit verschillende hoeken aan te trekken.

Neem contact op met de lokale leden van onderstaande vereniging. Indien u niet over deze gegevens beschikt, kan u ze opvragen bij het algemene secretariaat, waarvan de gegevens hieronder vermeld zijn. Leden van deze vereniging hebben misschien geen volkstuin, maar tonen hun interesse bijvoorbeeld wel door een abonnement op het tijdschrift 'De Volkstuin' en kunnen wel potentiële trekkers van het project worden.

vzw De Vlaamse Volkstuin
info@volkstuin.be
www.volkstuin.be

Neem tevens contact op met andere lokale afdelingen van verenigingen zoals VELT (Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren), Natuurpunt, Opbouwwerk, de GECORO (Gemeentelijke Commissie voor Ruimtelijke Ordening), de MINA-Raad (Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen), heemkundige kringen, ... Ook zij kunnen mee het project trekken en de bewoners informeren.

OP ZOEK NAAR GEBRUIKERS

Het is noodzakelijk bewoners te informeren en warm te maken over de idee van een mogelijke aanleg van een nieuw volkstuinpark in hun gemeente. Dit kan op verschillende manieren:

- door een aankondiging in het gemeentelijk informatieblad
- door het organiseren van een excursie naar een volkstuinpark of infoavond, eventueel in samenwerking met vzw De Vlaamse Volkstuin, lokale natuurverenigingen, de GECORO, de MINA-Raad, heemkundige kringen, ...

Wijs de bewoners tijdens het informeren op het belang van de medewerking die ze kunnen verlenen via het invullen van een korte anonieme vragenlijst, bestaande uit onderstaande vragen. Vermeld in het infoblad waar de bewoners de vragenlijst kunnen terugvinden, stel het tijdens de infosessies ter beschikking, en laat ze door de trekkers verspreiden. Zorg er steeds voor dat de ingevulde vragenlijsten aan u worden overgemaakt. Vermeld tevens dat er geen verplichting vasthangt aan de getoonde interesse, maar dat het in eenieders belang is om de vragen waarheidsgetrouw te beantwoorden.

Het doel van de vragenlijst is om te weten te komen of er effectief mensen geïnteresseerd zijn in het bewerken van een volkstuin mocht de gemeente daadwerkelijk over gaan tot de aanleg ervan. Het gaat om een beperkt aantal eenvoudige vragen die betrekking hebben op het bepalen en localiseren van het aantal potentiële gebruikers, bezoekers en liefhebbers.

1. Waar woont u?

straatnaam

>> Aan de hand van deze vraag kan u bepalen in welke statistische sector de potentiële volkstuingebruiker woont.

2. Wenst u een volkstuin te bewerken?

ja / nee

Zo ja, wat is de gewenste grootte van het perceel dat u voor ogen hebt?

..... m²

>> Aan de hand van deze vragen kan u empirisch het aantal potentiële volkstuingebruikers in uw gemeente bepalen en de gewenste grootte van de percelen aftoetsen.

3. Indien er een volkstuinpark in uw buurt gelegen is, zou u deze dan graag bij gelegenheid bezoeken?

ja / nee

>> Aan de hand van deze vraag kan u empirisch het aantal volkstuinbezoekers in uw gemeente bepalen.

4. Wenst u lid te worden van een vereniging van volkstuinliefhebbers?

ja / nee

>> Sommigen zijn geïnteresseerd in volkstuinen, maar hebben geen tijd of geen zin om effectief een volkstuin te bewerken. Aan de hand van deze vraag kan u de interesse van de bewoners voor het volkstuinieren toetsen.

Aan de hand van de antwoorden op deze korte vragenlijst kan u bepalen hoeveel potentiële volkstuingebruikers in welke statistische sectoren gelegen zijn. Op basis van een grafische weergave kan een afstand van 3 km (i.e. het maximale bereik van volkstuinen) ten opzichte van de statistische sectoren met het grootste aantal potentiële volkstuingebruikers bepaald worden. De werkwijze voor een grafische weergave werd reeds eerder in deze brochure toegelicht aan de hand van een voorbeeld (p. 18-21).

WAAROM NIET ...

OP BEZOEK BIJ DE BOER

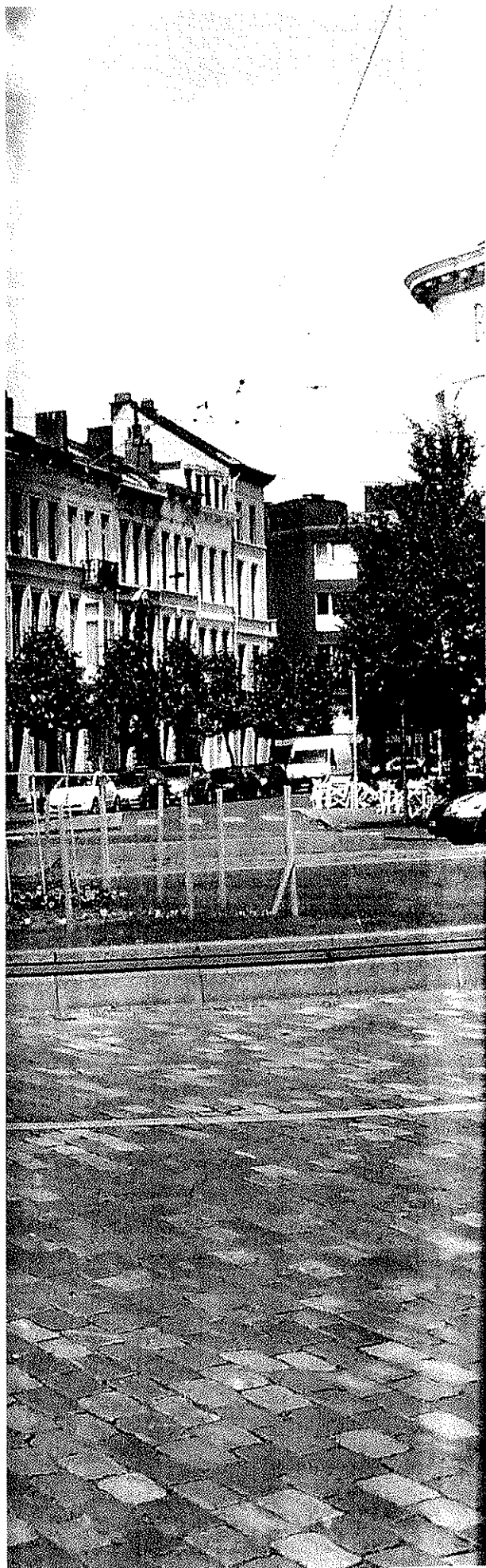
Met de moderne bedrijfsvoering en veranderingen binnen de agrarische sector komen plaatselijk landbouwpercelen vrij. Ga eens horen bij de lokale boer. Misschien is hij bereid een stuk perceel ter beschikking te stellen ten gunste van de (tijdelijke) aanleg van volkstuinen.

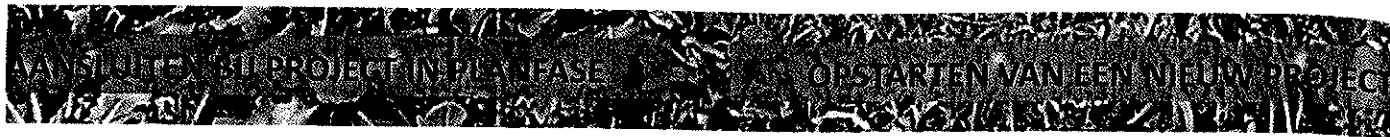

LOCATIE- BEPALING

NU DE GEWENSTE GROOTTE VAN HET VOLKSTUINPARK EN DE AFSTANDS TEN AANZIEN VAN EEN GROOT AANTAL (POTENTIËLE) GEBRUIKERS GEKEND ZIJN, IS HET TIJD OM OP ZOEK TE GAAN NAAR EEN GESCHIKTE LOCATIE. EERST MOET WORDEN NAGEGAAN OF ER VOLKSTUINEN IN EEN LOPEND PROJECT KUNNEN GEÏNTEGREERD WORDEN. INDIEN DIT NIET HET GEVAL IS, ZIJN ER VERSCHILLENDE INVALSHOEKEN VAN WAARUIT EEN NIEUW PROJECT KAN WORDEN OPGESTART.

DOELSTELLING

Alvorens een nieuw project op te starten, moet er gekeken worden naar lopende projecten in planfase. Doel is een snelle realisatie van het volkstuinpark en een mogelijke integratie met andere activiteiten.

WERKWIJZE

Er moet op zoek gegaan worden naar projecten waarbij de inbedding van volkstuinen een meerwaarde kan leveren.

DOELSTELLING

Indien aansluiting bij een project in planfase onmogelijk is, moet tot de opstart van een nieuw project worden overgegaan. Doel is een snelle realisatie.

WERKWIJZE

De opstart van een nieuw project, moet vanuit drie invalshoeken bekeken worden, die telkens de mogelijkheid geven voor een snellere aanvang.

WAAR

Ga op zoek naar lopende projecten gelegen binnen de theoretisch en/of empirisch bepaalde afstandsbuffer van 3 km, respectievelijk ten aanzien van de dichtstbevolkte sector(en) of ten aanzien van de sector(en) met het grootste aantal potentiële gebruikers.

WELKE PROJECTEN

Niet alle projecten lenen zich tot mogelijke inbedding van volkstuinen. Hieronder wordt een niet limitatieve opsomming gegeven van projectthema's waarbij de inpassing van volkstuinen een meerwaarde kan leveren:

- Koppeling met begraafplaatsen
- Koppeling aan bejaardentehuizen
- Koppeling aan ziekenhuizen
- Koppeling aan groepswoningbouw
- Inbedden in de fasering van grote bouwwerken (tijdelijke volkstuinen)
- ...

Ook in projecten die vanuit Vlaanderen begeleid worden, zoals landinrichting en natuurinrichting, kunnen volkstuinparken een meerwaarde leveren.

MOGELIJKHEID TOT INBEDDING

Bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning kan de vergunningverlenende overheid lasten en/of voorwaarden opleggen. De lasten moeten in verhouding zijn tot de te ontwikkelen projecten. Ze kunnen ondermeer verband houden met de reservering van gronden voor groene ruimten. Opdat volkstuinen effectief gerealiseerd zouden worden, kunnen ze dus als last aan het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning worden gekoppeld.

ALGEMEEN

Wanneer nieuwe volkstuinen niet bij lopende projecten kunnen worden ingepast, moet u op zoek gaan naar potentiële ontwikkelingsgronden binnen de afgebakende buffer van 3 km ten aanzien van de meest dichtbevolkte sector(en) of ten aanzien van de sector(en) met potentieel de meeste gebruikers. De zoektocht kan vanuit de drie onderstaande invalshoeken worden uitgeoefend.

INVALSHOEK 1 | PLANOLOGISCHE BESTEMMING

TOELICHTING

Voor quasi alle bestaande volkstuinparken ontbreken specifieke bestemmingsvoorschriften. Niettemin is ongeveer de helft van alle volkstuinparken gelegen in zones waarvan de onderliggende planologische bestemming aansluit bij de aard van de activiteit van het volkstuinieren. Voor de aanleg van een nieuw volkstuinpark zijn er enerzijds positieve planologische bestemmingen die de mogelijkheid tot een snelle verwezenlijking van het project bieden. Anderzijds zijn er gebieden met een minder gunstige planologische bestemming, waar voorafgaand een herbestemming nodig zal zijn.

POSITIEVE BESTEMMINGEN

Bij de positieve bestemmingen dient een onderscheid gemaakt te worden tussen een korte en een lange termijnperspectief.

Positieve bestemmingen op lange termijn:

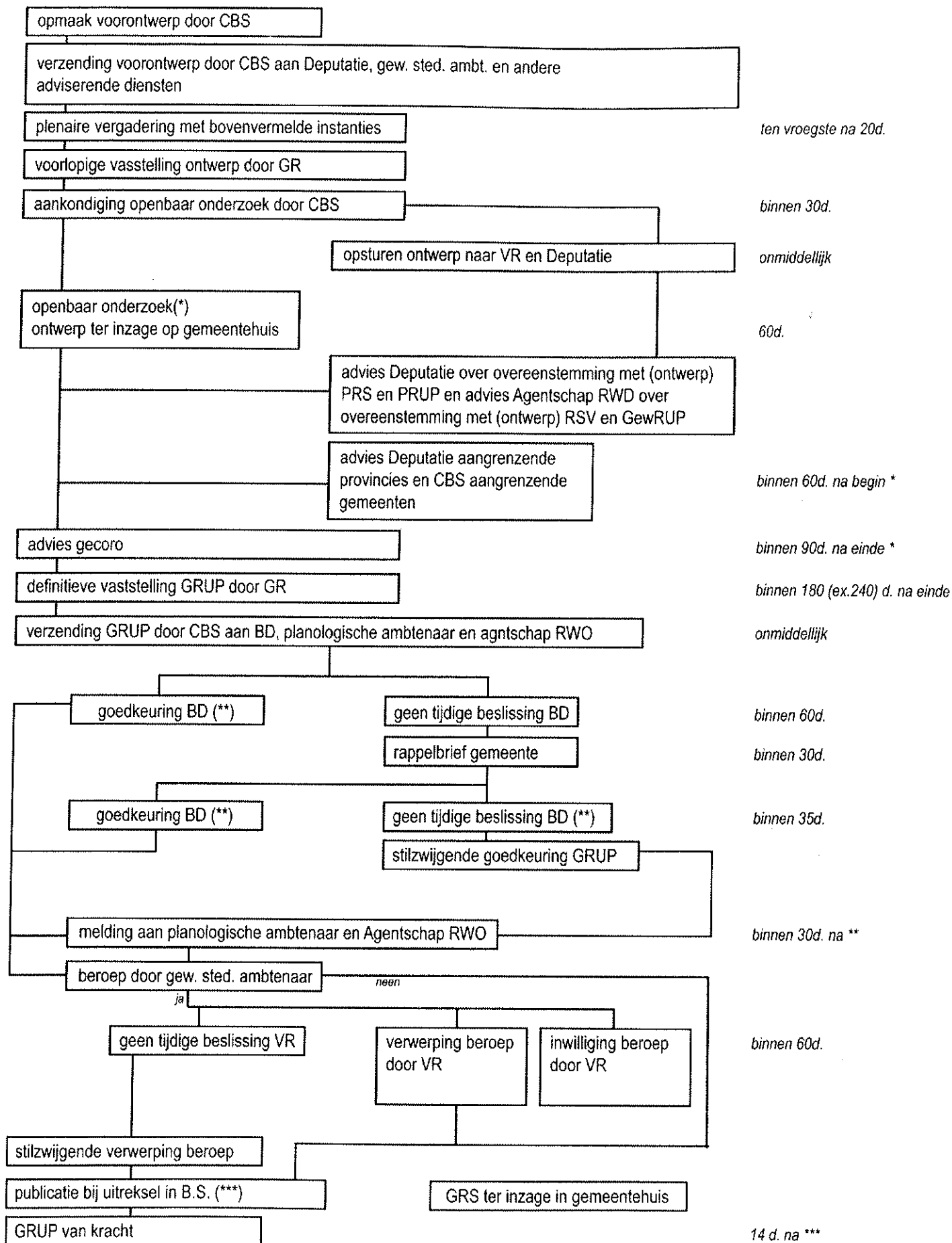
- Parkgebieden
- Bufferzones
- Gebieden voor dagrecreatie
- Gebieden voor verblijfsrecreatie
- Gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen

Positieve bestemmingen op korte termijn. Volkstuinparken kunnen in deze gebieden vergund worden, maar dreigen hier op korte of middellange termijn te verdwijnen:

- Woongebieden
- Woonuitbreidingsgebieden
- Agrarische gebieden
- Bosgebieden
- Natuurgebieden

NEGATIEVE BESTEMMINGEN

Alle bestemmingen die hiervoor niet werden opgesomd, behoren tot de minder gunstige planologische bestemmingen. Indien de aanleg van een nieuw volkstuinpark in een gebied met een negatieve bestemming wenselijk is, dan is het aangewezen met een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan een herbestemming naar volkstuinpark door te voeren volgens onderstaande procedure.

INVALSHOEK 2 | EIGENDOM

TOELICHTING

Vooraleer kan overgegaan worden tot de aanleg van een nieuw volkstuinpark moet de gemeente minstens het gebruiksrecht hebben over het herin te richten grondgebied. Voor de aanleg van een nieuw volkstuinpark zijn er enerzijds enkele gunstige eigendomsstructuren die een snelle verwezenlijking van het project mogelijk maken. In andere gevallen zal voorafgaand een verwerving van grond nodig zijn.

GUNSTIGE EIGENDOM

Wanneer de grond in eigendom van de gemeente of een andere overheid is, kan snel tot realisatie van het project worden overgegaan. In het tweede geval kan eventueel een gebruiksovereenkomst worden afgesloten of kan een publiek-publieke overdracht van gronden plaatsvinden.

- Gemeente
- Provincie
- Gewest

- Kerkfabriek
- Stads- of gemeentelijk ontwikkelingsbedrijf
- OCMW
- Intercommunale
- Schoolgemeenschap
- Havenbedrijf
- NMBS
- Drinkwatermaatschappijen
- ...

ONGUNSTIGE EIGENDOM

Wanneer de grond niet in eigendom van de gemeente of een andere overheid is, moet tot verwerving van gronden worden overgegaan. Dit kan door middel van:

- Aankoop in der minne
- Ruil in der minne
- Herverkaveling
- Onteigening (opmaak onteigeningsplan nodig)

TOELICHTING

Vanuit specifieke doelgroepen of bepaalde functies kan de interesse voor volkstuinen groot zijn. Het is belangrijk om deze opportuniteiten aan te grijpen, zodat een effectief gebruik van de tuinen verzekerd is.

MOGELIJKE OPPORTUNITEITEN

FASERING VAN GROTE WERKEN

De uitvoering van grote werken gebeurt vaak gefaseerd, waardoor vele percelen jaren braak liggen. Dit biedt de mogelijkheid het terrein tijdelijk in te vullen als volkstuinpark.

Vb verkaveling, begraafplaats

KOPPELEN AAN BEJAARDENTEHUIZEN EN ZIEKENHUIZEN

Tuinieren is een vrije tijdsbesteding die kan zorgen voor de nodige ontspanning en sociale contacten. Het houdt ouderen en zieken in beweging, terwijl ze van de frisse buitenlucht kunnen genieten. Bovendien worden volkstuinen vaak bewerkt door bejaarde mannen en blijft de vraag binnen deze leeftijdscategorie het grootst. De grote tijdsinvestering en de zware lichamelijke arbeid zijn twee belangrijke redenen waarom ouderen stoppen met het huren van een volkstuin. Door kleinere of gemeenschappelijke tuinen te voorzien, kan toch nog aan de behoefte worden voldaan.

KOPPELEN AAN INSTELLINGEN VOOR GEHANDICAPTEN

Specifieke doelgroepen, zoals lichamelijk en verstandelijk gehandicapten, kunnen mits aangepaste tuiniermogelijkheden mee van de faciliteiten gebruik maken. Hierbij kan gedacht worden aan verhoogde tuinen voor mensen in een rolstoel, bredere openbare paden, grotere tuinhuisjes, enzovoort.

KOPPELEN AAN SCHOLEN

Veel volkstuinparken hebben door de aanwezigheid van bijzondere planten en dieren een educatieve waarde die verder benut kan worden door bijvoorbeeld het organiseren van schoolbezoeken en het aanbieden van educatieve voorzieningen zoals bijenkasten, paddenstoelen, vlindertuinen, enzovoort. Een volkstuin kan zelfs ingericht worden als een schoolwerktuin, een tuin opgedeeld in meerdere kleinere perceeltjes en wekelijks onderhouden door schoolgaande jeugd of kinderen. Zowel biologielessen als naschoolse activiteiten kunnen hiervan gebruik maken. Voorwaarde voor een geslaagd project is een ligging van de tuinen nabij of zelfs binnen de schoolmuren.

KOPPELEN AAN OPENBAAR GROEN

Het ruimtelijk verweven van volkstuinen met openbaar groen kan de landschappelijke en ecologische betekenis van openbaar groen aanzienlijk verhogen zonder dat de onderhoudskost hiervoor stijgt. Volkstuinen zijn namelijk 'zelfonderhoudend', omdat de percelen door de gebruikers zelf verzorgd worden. Bovendien worden de volkstuinen op deze manier meer bezocht, wat het sociale contact tussen tuinder en bezoeker bevordert. Helaas gaat het vergroten van de toegankelijkheid mogelijks gepaard met een verhoging van vandalisme.

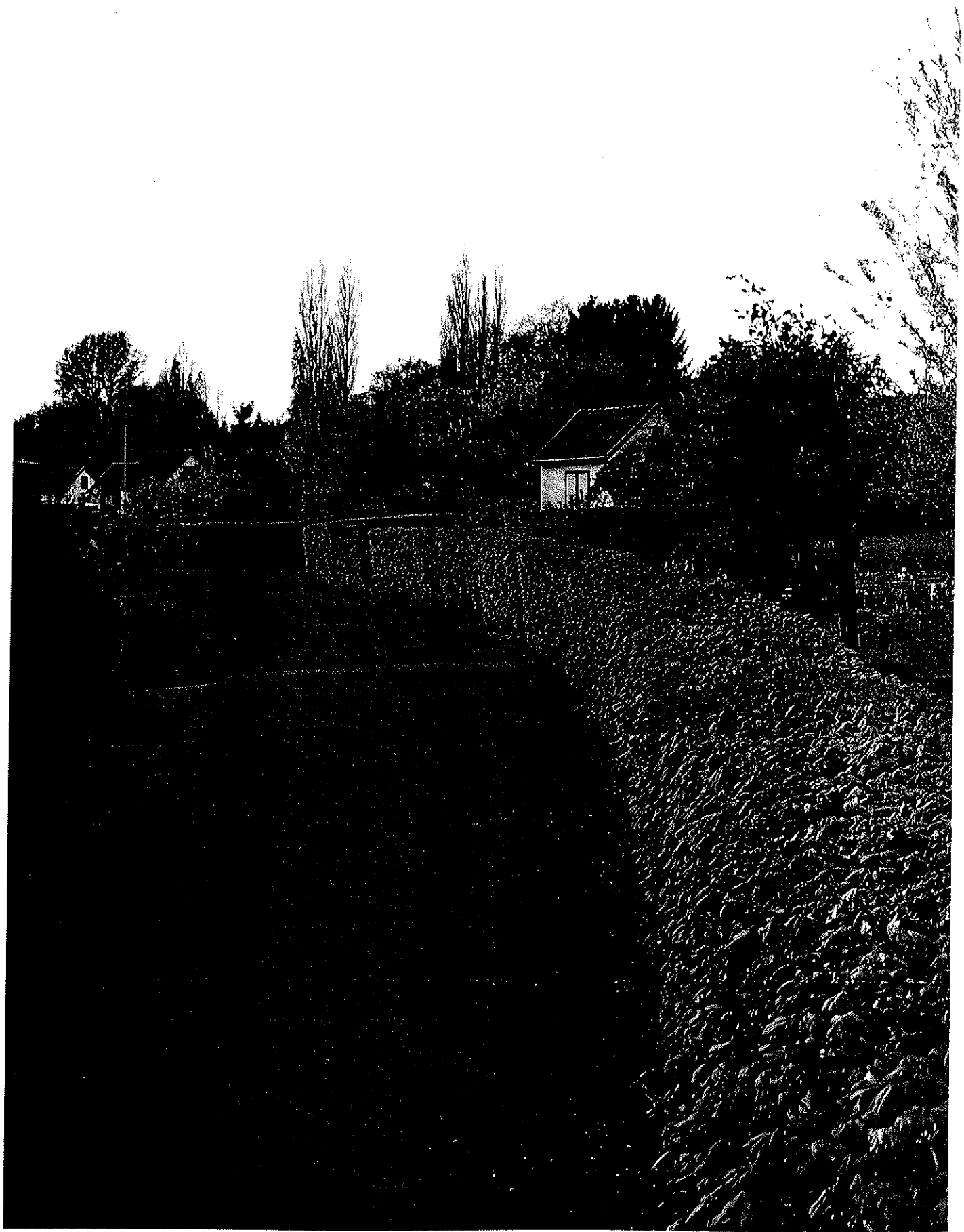
WAAROM NIET ...

TUINIEREN OP DAKEN

Is er geen ruimte meer voor (publiek) groen op de begane grond? Geen probleem! Er zijn immers voldoende dakoppervlakken waar nog niets mee gebeurt. Denk maar aan de enorme dakoppervlakken van supermarkketens of van diverse KMO's. Misschien is het tijd dat we ook daar onze groenten gaan kweken.

Ook nieuwe projecten kunnen voorzien worden van groendaken in de vorm van volkstuinen. Ze hebben bovendien het extra voordeel dat ze thermisch inert zijn en daardoor zorgen voor de reductie van de energiebehoeften en een verhoging van het thermisch comfort van een gebouw.

INRICHTING

EENS DE BEHOEFTE EN DE LOCATIE GEKEND ZIJN, KAN OVERGEGAAN WORDEN TOT DE CONCRETE INRICHTING VAN EEN VOLKSTUINPARK. HOEWEL DE RUIMTELIJKE ORGANISATIE ZEER GEBIEDSGEBONDEN IS, KUNNEN EEN AANTAL ALGEMENE INRICHTINGSPARAMETERS WORDEN MEEGEGEVEN.

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

RUIMTELIJKE VERWEVING

Bij de aanleg van een nieuw volkstuinpark moet vooral rekening gehouden worden met de lokale inpassing in de ruimtelijke structuur van het gebied. Er bestaat geen ideaal concept, geen blauwdruk van het ultieme volkstuinpark. Elke locatie, elke situatie is anders en vraagt een eigen ruimtelijk concept, afhankelijk van het specifieke ruimtelijke kader, de opgave, en de gewenste functie en schaal.

Een volkstuinpark vormt doorgaans een grote entiteit in het omringende landschap en de inrichting vereist de nodige deskundigheid. Een doordachte analyse van de bestaande en gewenste ruimtelijke context is essentieel. Daarom is het aangewezen om voor de inrichting met landschapsontwerpers of met de gemeentelijke groendienst samen te werken. Ook participatie van geïnteresseerde gebruikers kan een meerwaarde bieden bij het bedenken en uittekenen van een adequaat inrichtingsplan.

BUFFERING

De aanleg van gemeenschappelijk groen in een volkstuinpark is een belangrijke factor voor de landschappelijke inpassing van het geheel. Tevens bepaalt het in grote mate de aantrekkelijkheid voor zowel de gebruikers, de bezoekers als de omwonenden. Een niet beplant hek heeft een schrale uitstraling, maar maakt de volkstuinen van buitenaf zichtbaar. Een dichte haag zorgt dan weer voor een groen scherm, maar maakt het geheel visueel onbereikbaar. Er moet dus goed nagedacht worden over de overgang tussen de omgeving en het volkstuinpark zelf.

PRIVATE EN PUBLIEKE DELEN

PRIVATE TUINEN

AANTAL TUINEN EN/OF GROOTTE VOLKSTUINPARK

Het aantal tuinen kan worden bepaald aan de hand van eerder vermelde theoretische en empirische behoeftebepaling (p. 3-26).

PERCEELSGROOTTE

De gemiddelde perceelsgrootte bedraagt 150 à 200 m².

Niet alle tuintjes hoeven daarbij even groot te zijn. Er zijn immers tuinders die graag veel tijd in hun tuin doorbrengen, terwijl anderen minder vrije uren ter beschikking hebben, een dagje ouder worden, of hulpbehoevend zijn en bijgevolg een kleinere tuin wensen. Aan de hand van de vragenlijst van de empirische behoeftebepaling (p. 24) kan de verhouding bepaald worden.

GEMEENSCHAPPELIJKE VOORZIENINGEN

Naast de private tuinen, dient ook voldoende ruimte voorzien te worden voor de aanleg van gemeenschappelijke voorzieningen. Het betreft ondermeer de paden tussen de tuinen, auto- en fietsstaanplaatsen, gemeenschappelijke groenvoorziening, gemeenschappelijke compostplaats, kantine en sanitair.

FACILITEITEN

VOORZIENINGEN

Bij de aanleg van een nieuw volkstuinpark is het belangrijk dat u van bij het begin rekening houdt met en plaats voorziet voor de nodige nutsvoorzieningen. De huidige volkstuinen hebben vaak een beperkt voorzieningenniveau, wat de aantrekkelijkheid om een volkstuin te bewerken aanzienlijk doet dalen en het tuinieren zelf bemoeilijkt. Het is dan ook raadzaam het nieuwe volkstuinpark minimaal met onderstaande nutsvoorzieningen uit te rusten.

KANTINE

Een kantine biedt de plaats en de mogelijkheid om sociale contacten tussen de tuinders onderling, maar ook tussen de tuinders en de bezoekers te bevorderen. Het is tevens een plaats waar activiteiten (vb etentjes) kunnen georganiseerd worden. Ze is best gelegen langsheen een hoofdas door het volkstuinpark en moet voorzien zijn van elektriciteit, verwarming en (afzonderlijk) sanitair.

ELEKTRICITEIT

Naast de verlichting van de (hoofd)paden en de elektriciteitsvoorziening in de kantine, kunnen ook de percelen zelf best van elektriciteit voorzien worden, zodat de tuinders indien nodig gebruik kan maken van elektrisch tuingereedschap.

WATER

Water is een essentiële factor voor het kweken van groenten. Voor deze toepassing is regenwater doorgaans beter geschikt dan leidingwater. Het is dan ook aangewezen het regenwater op te vangen (bijvoorbeeld via het dakoppervlak van de kantine) en op regelmatige plaatsen handpompen te voorzien. Zorg ervoor dat in geval van extreme droogte op leidingwater kan worden overgeschakeld.

SANITAIR

Het sanitair kan bij de kantine gelegen zijn, maar is best ook afzonderlijk bereikbaar omdat de kantine niet steeds open zal zijn. Zo kunnen de tuinders en bezoekers te allen tijde van het sanitair gebruik maken.

VEILIGHEID

Volkstuinen worden wel eens geconfronteerd met vandalisme, meer bepaald het stelen van groenten en/of tuinmateriaal en in mindere mate het vernielen van infrastructuur. Het is daarom belangrijk om preventief op te treden. Wat betreft de inrichting zou er bijvoorbeeld de mogelijkheid kunnen geboden worden om het volkstuincomplex op bepaalde tijdstippen af te sluiten, naar analogie met andere publieke parken in Vlaanderen. Dat kan simpelweg door het plaatsen van een omheiding met beperkte toegangsmogelijkheden of doordat de volkstuinen deel uitmaken van een groter park dat kan worden afgesloten.

INFRASTRUCTUUR

TUINHUISJES

In de huidige volkstuinparken is vaak een gamma aan tuinhuisjes en serres terug te vinden. De oorzaak ligt vaak in het feit dat tuinders die infrastructuur zelf moeten optrekken. Dit resulteert in een slordig uitzicht en onoverzichtelijk geheel. Onder de huidige volkstuingebruikers rijst dan ook de vraag naar uniformiteit, ten gunste van de esthetiek van het hele volkstuinpark. Door het perceelsgewijs plaatsen van uniforme tuinhuisen en eventueel ook serres, vergroten de orde en samenhang.

In Vlaanderen is overnachten in een tuinhuisje op een volkstuinperceel niet toegestaan. Hiervoor zijn dan ook geen extra voorzieningen nodig.

OMHEINING

Er zijn verschillende soorten omheiningen, voor zowel de individuele tuintjes als voor het geheel, gaande van een simpele draadafsluiting tot een groene haag. Er zijn geen betere of slechtere afsluitingen, ze hebben allen voor- en nadelen. Wel is het belangrijk na te denken welke afsluiting best past in het concept en bij de omgeving.

GROENAFVAL

Het bewerken van een volkstuin gaat gepaard met het produceren van groenafval. Elk perceel dient daarom best voorzien te worden van een eigen compostbak. Daarnaast is een grote composteerruimte nodig, waar het tuinafval selectief kan gesorteerd worden.

NEVENACTIVITEITEN

DIVERSITEIT VOLKSTUINGEBRUIKERS

Het is belangrijk dat volkstuinen zich richten op diverse doelgroepen. De gebruikersintensiteit kan verhoogd worden door aangepaste tuiniermogelijkheden te bieden aan specifieke doelgroepen, denk alleen al aan kleinere percelen voor ouderen en schoolgaande jeugd, en verhoogde tuinen voor gehandicapten.

ONDERSTEUNENDE FUNCTIES

Naast het tuinieren zelf, kan de gebruikersdiversiteit verhoogd worden door voorzieningen aan te bieden aan niet-tuinders. Uit een recente bevraging blijkt dat de huidige volkstuingebruikers een zekere argwaan koesteren ten aanzien van mogelijke functiemenging. Toch is het belangrijk dat de beperkte ruimte in dichtbevolkte gebieden meervoudig gebruikt wordt.

EDUCATIEVE FUNCTIES

Volkstuincomplexen bezitten een hoge educatieve waarde door de aanwezige kennis rond tuinieren, maar ook door de aanwezigheid van bijzondere planten (en dieren). Deze leerrijke omgeving kan verder benut worden door bijvoorbeeld het inplanten van een informatiepunt waar buurtbewoners met vragen over natuur en milieu terecht kunnen of waar snoeiafval kan worden ingeleverd, en door het aanbieden van educatieve voorzieningen zoals bijenkasten, paddenstoelen en vlindertuinen.

RECREATIEVE VOORZIENINGEN

Tuinieren is een vorm van ontspanning. Een volkstuincomplex zou bij uitbreiding nog in andere vormen van ontspanning kunnen voorzien, zoals speeltuintjes, sportvelden, picknick- en barbecueplaatsen en visvijvers.

CULTURELE VOORZIENINGEN

Een volkstuinpark kan onderdak bieden aan culturele activiteiten, zoals een openluchtconcert, een theater- of dansvoorstelling, poëzie- en literatuuravonden, een openluchttentoonstelling over tuinieren, enzovoort. Indien een vermening met zulke activiteiten wenselijk is, voorzie dan voldoende open ruimte in het inrichtingsvoorstel.

OPENBAAR GROEN

Het ruimtelijk verweven van volkstuinen met openbaar groen kan de landschappelijke en ecologische betekenis ervan aanzienlijk verhogen.

WATER

Water is erg in trek, zowel omwille van de natuurwaarde als in functie van rust en verblijfsplaatsen. Bovendien is er steeds meer nood aan gronden die het overvloedige water tijdens overstromingen kunnen bergen en opslaan. Waterpartijen kunnen dus een aanzienlijke meerwaarde leveren aan het volkstuinpark.

WONINGEN

Wonen aan de rand of misschien zelf in het volkstuinpark levert voordelen voor beide partijen: bewoners houden informeel toezicht op de tuinen, terwijl de tuinen dienst kunnen doen als goed onderhouden buurtgroen voor de omliggende woningen. Denk maar aan een combinatie van volkstuinen en groepswoningbouw of serviceflats.

WERKPLAATSEN

Kantoren aan de rand van het volkstuinpark leveren ook wederzijdse voordelen: werknemers houden informeel toezicht op de tuinen, terwijl de tuinen zorgen voor aantrekkelijke omgeving en uitzichtkwaliteit waar de werknemers tijdens de pauze een wandelingetje kunnen gaan maken.

BEREIKBAARHEID

FIETS

Het merendeel van de volkstuingebruikers gaat met de fiets van en naar zijn/haar volkstuin. Het volkstuinpark kan hierop inspelen door enerzijds de mogelijkheid te bieden om fietsen te stallen. De tuinders zetten de fiets vaak aan de eigen tuin, dus het spreekt voor zich daar stallingen te voorzien. Extra fietsenstallingen kunnen aan de ingang geplaatst worden, om bijvoorbeeld dienst te doen voor bezoekers die een wandelingetje komen maken in het volkstuinpark. Anderzijds krijgen de interne paden best een fietsvriendelijk en waterdoorlatend wegdek, zoals straatstenen. Kieselsteentjes zijn daarentegen hoogst ongemakkelijk om op te fietsen. Onverharde wegen zorgen dan weer voor een heuse modderpoel in regenachtige perioden. Een verharding is dus nodig, maar deze hoeft niet de volledige breedte van het pad in te nemen. Bovendien kan een verharding van de hoofdpaden ook reeds voldoende zijn.

WAGEN

Sommige tuinders verplaatsen zich meestal met de wagen, anderen slechts sporadisch wanneer ze heel wat oogst mee naar huis wensen te nemen. Indien de volkstuinen erg afgelegen zijn, of in een buurt liggen met weinig parkeerplaatsen, voorzie dan voldoende parkeerplaatsen aan de ingang van het volkstuinpark zelf, afhankelijk van het aantal volkstuingebruikers. Het richtcijfer ligt tussen 10 en 20 parkeerplaatsen.

OPENBAAR VERVOER

Momenteel gaat de Vlaamse volkstuingebruiker zelden met het openbaar vervoer naar zijn/haar tuin. De oorzaak ligt ten dele in de slechte ligging van de tuinen ten opzichte van de dichtstbijzijnde openbare vervoershalte. Om het gebruik van het openbaar vervoer aan te moedigen, dienen de volkstuinen nabij een openbare vervoershalte te worden ingeplant en is extra communicatie hieromtrent wenselijk.

TOEGANKELIJKHEID

TOEGANG

Om het volkstuincomplex toegankelijker te maken voor zowel de volkstuingebruiker als de -bezoeker, is het aangewezen om meerdere in- en uitgangen te voorzien die bovendien duidelijk zijn aangegeven. Er kunnen bijvoorbeeld twee hoofd- en meerdere zijingangen zijn.

TOERISTISCHE ROUTES

Ga bij de provincie en lokale overheden na of er een mogelijkheid is om wandel- en fietsroutes doorheen het volkstuinpark op te nemen. Zorg er dan zeker voor dat de paden geschikt zijn voor deze gebruikers en dat ze bovendien makkelijk te onderhouden zijn. Het wegdek dient voorzien te zijn van een verharding die waterdoorlatend is. Gevarieerde beplanting langs de hoofdwegen maakt de doortocht des te aangenamer.

GEMEENSCHAPPELIJKE INFRASTRUCTUUR

ZITBANKEN

Wandelaars, fietsers of de volkstuingebruikers zelf gaan graag zitten om van de rust en het groen te genieten. Zorg dus voor zitbanken langsheen de hoofdpaden.

VUILNISBAKKEN

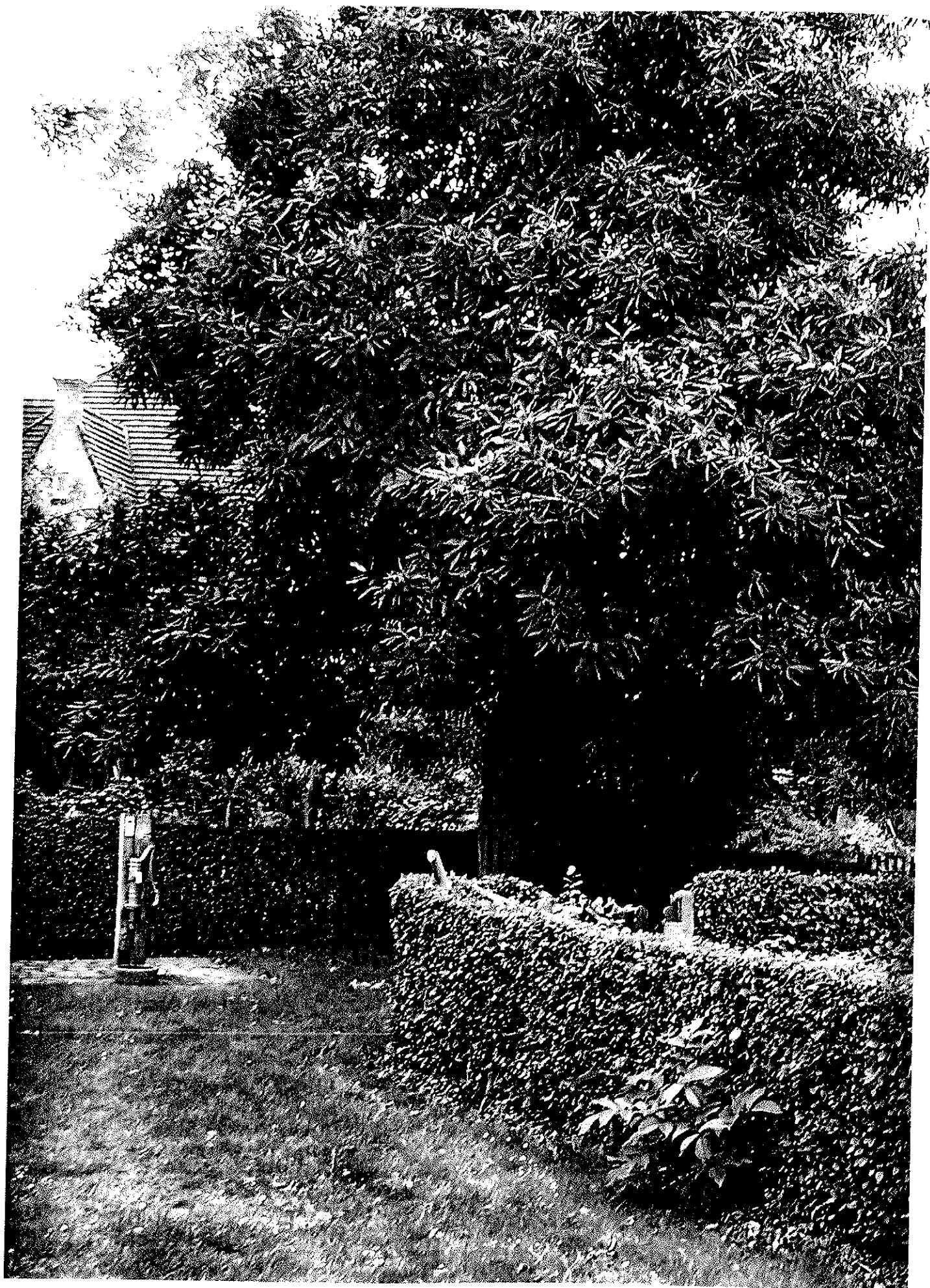
De volkstuingebruikers zullen naast groenafval ook af en toe restafval hebben. Indien het volkstuinpark toegankelijk is voor derden, wordt de afvalstapel al snel groter. Zorg dus voor voldoende en grote vuilnisbakken.

INFOBORDEN

Aan de toegang(en) worden best informatieborden geplaatst over wat wel/niet is toegelaten, zodat dit voor iedereen klaar en duidelijk is wanneer hij/zij het volkstuinpark betreedt. Tussen de volkstuintjes zelf kan info gegeven worden over de vele planten- en boomsoorten, over de verschillende teelten, enzovoort.

VERLICHTING

Tijdens de wintermaanden is het vroeg donker. Toch zijn ook dan mensen actief op de volkstuinpercelen. Daarom is het raadzaam de paden tijdens de valavond te verlichten. Dit verhoogt de toegankelijkheid en vermindert het onveiligheidsgevoel.

BEHEER

DE AANLEG VAN EEN VOLKSTUINPARK STOPT NIET BIJ DE INRICHTING. EEN GOED BEHEER EN ONDERHOUD IS NOODZAKELIJK OM HET (VOORT)BESTAAN VAN DE VOLKSTUINEN TE VERZEKEREN. DAT KAN OP VERSCHILLENDE MANIEREN EN DOOR DIVERSE ORGANISATIES. DUIDELIJKE AFSPRAKEN HIEROMTRENT ZIJN DAN OOK ONONTBEERLIJK. **WIE DOET WAT?**

WAAROM NIET ...

TUINIEREN OP VERGETEN STUKJES GROEN

Een stad of gemeente beschikt over vele stukken onbewerkt groen. Denk maar aan de kleinere groenperken op pleinen, langs straten en ander buurtgroen. Vaak liggen ze er marginaal bij en beschikken ze hooguit over wat gras. Het is een interessante denkpiste om ook op deze kleine oppervlakken groenten en/of bloemen te kweken. Dat zou deze schrale stukjes grond kunnen omtoveren in fraai buurtgroen.

GRONDEIGENDOM VERSUS BEHEERDER

De beheerder van het volkstuincomplex hoeft niet dezelfde persoon of instantie te zijn als de grondeigenaar. De voorkeur gaat uit naar een verankering van het beheer in een volkstuinvereniging. Zij hebben immers kennis van zaken. Neem hiervoor contact op met onderstaande vereniging of met lokale verenigingen.

vzw De Vlaamse Volkstuin
info@volkstuin.be
www.volkstuin.be

PUBLIEK VERSUS PRIVAAT

Het volkstuinpark bestaat uit publieke en private delen. De volkstuinen zelf worden gehuurd en bewerkt door de volkstuingebruikers. Zij staan zelf in voor het onderhoud van de percelen. De beheerder moet enkel toezien of de interne regelgeving (zie huishoudelijk reglement p. 54) wordt nageleefd. Alles wat niet tot de percelen behoort, is publiek domein en valt onder de verantwoordelijkheid van de beheerder. Hij staat in voor het onderhoud, het herstel en de controle van het publieke domein.

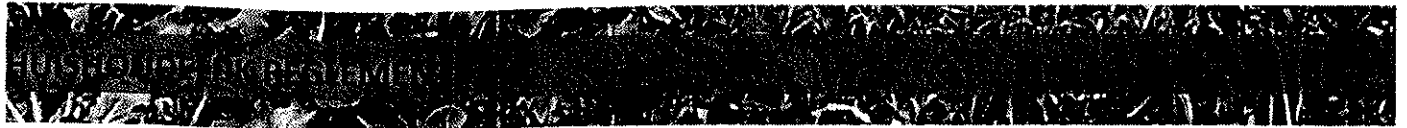
BEHEERS- EN ONDERHOUDSKOSTEN

De beheers- en onderhoudskosten van volkstuinparken zijn minimaal in vergelijking met andere publieke parkstructuren omdat een groot deel, namelijk de private tuinen, door de gebruikers zelf onderhouden wordt.

De onderhoudskosten van de gemeenschappelijke voorzieningen zijn sterk afhankelijk van de grootte van de faciliteiten, de gebruikte materialen, de beplanting, enzovoort. Er moet dus op voorhand, bij de inrichting, sterk nagedacht worden over deze zaken. Daarnaast zijn de onderhoudskosten ook afhankelijk van de afspraken die gemaakt worden omtrent het beheer ervan. Volkstuingebruikers kunnen namelijk contractueel verplicht zijn om niet alleen in te staan voor het onderhoud van de eigen percelen, maar ook voor (een deel van) het onderhoud van de gemeenschappelijke infrastructuur. In dit geval zullen de beheerskosten zich enkel situeren op het vlak van administratieve opvolging (contracten, terreintoezicht), waarbij algemeen kan worden gesteld: hoe meer vrijheid wordt gelaten (niet uniforme afsluitingen, tuinhuisjes, enzovoort), hoe meer controle noodzakelijk is en hoe zwaarder de opvolging. Het is ook mogelijk dat een overkoepelende organisatie, verantwoordelijk voor het beheer van het volkstuinpark, het onderhoud op zich neemt. Indien de gemeente de beheerder is, dan kunnen de gemeenschappelijke delen mee onderhouden worden volgens het algemene groenbeheer van de gemeente. Indien een volkstuinvereniging de beheerder is, dan beschikken zij zelf over voldoende kennis van zaken omtrent het onderhoud en het beheer van groene, publieke ruimten.

Al bij al blijft de onderhoudskost minimaal, waardoor de integratie van volkstuinen in publieke parkstructuren kan bijdragen tot een daling van de algemene beheerskost. Bovendien dalen de aanlegkosten wanneer het volkstuinpark geïntegreerd is in een groter groengebied omdat de infrastructuur (toegangswegen, waterleiding, elektriciteit, waterbeheersing) meervoudig kan worden gebruikt.

INHOUD

Om het gebruik en het beheer van een volkstuinpark in goede banen te leiden, is er een huishoudelijk reglement ter beschikking. Een uniform reglement bestaat (nog) niet, maar de huidige statuten liggen allen in dezelfde lijn en behandelen vaak dezelfde onderwerpen. Om u een idee te geven over de inhoud ervan, volgen hierna 2 voorbeelden.

Voor het opstellen van een huishoudelijk reglement kan u ook steeds terecht bij vzw De Vlaamse Volkstuin, waarvan de gegevens aan het begin van dit hoofdstuk zijn opgenomen (p. 52).

REGLEMENT VAN INWENDIGE ORDE VAN HET VOLKSTUINENPARK SLOTENKOUTER

ARTIKEL 1

De VZW Koninklijke Vereniging – Volkstuin – Werk van den Akker – Sint-Amandsberg is huurder van de gronden gelegen tussen de Hogeweg en de Veenakkerstraat die zij middels een gebruiksvergoeding aan haar leden ter beschikking stelt met als doel de aanleg en het onderhoud van een individuele moestuin voor de persoonlijke ontspanning van de gebruiker.

De gebruiksvergoeding zal telkenjare in de maand november door de Raad van Bestuur op een gemotiveerde manier bepaald worden.

De gebruiker moet volgens de bepalingen van artikel 7 van de statuten door de Raad van Bestuur aanvaard zijn en officieel woonachtig zijn op het grondgebied van de stad Gent.

Bij niet-naleving van deze bepaling heeft de Raad van Bestuur, als huurder van de gronden, de volledige vrijheid alle maatregelen ter vrijwaring van zijn rechten te treffen.

ARTIKEL 2

Leden die een perceel in gebruik nemen gedurende de eerste 6 maanden van een lopend kalenderjaar zijn de gebruiksvergoeding verschuldigd voor het gehele jaar.

Leden die een perceel in gebruik nemen gedurende de laatste 6 maanden van een lopend kalenderjaar zijn de helft van de gebruiksvergoeding voor het gehele jaar verschuldigd.

De gebruiksvergoeding is niet terugvorderbaar.

ARTIKEL 3

Het toewijzen van de percelen aan de gebruikers is de uitsluitende bevoegdheid van de Raad van Bestuur of zijn gemachtigde toezichter.

Het toewijzen van percelen aan gebruikers gebeurt volgens een chronologische lijst van aanvragen die door de Raad van Bestuur of zijn gemachtigde toezichter wordt bijgehouden.

In geen geval kunnen gebruikers het hun toegewezen perceel verwisselen voor een ander perceel tenzij daar zeer ernstige en gegronde redenen zouden voor bestaan die geval per geval door de Raad van Bestuur zullen geëvalueerd en beoordeeld worden.

Het is aan de leden ten strengste verboden het hun toegewezen perceel en/of tuinhuisje onder te verhuren of ter beschikking te stellen aan derden.

Overtreding van deze bepaling wordt met onmiddellijke wegzending van het complex, voor alle betrokkenen, gesanctioneerd.

ARTIKEL 4

Ieder lid en ieder nieuw aangenomen lid dient, vooraleer een perceel in gebruik te nemen, de gebruiksvergoeding voor het lopende werkjaar, overeenkomstig artikel 2, betaald te hebben.

Het werkjaar vangt aan op 1 januari en loopt tot en met 31 december van hetzelfde jaar.

ARTIKEL 5

Ieder lid dient het hem toegestane perceel persoonlijk te onderhouden volgens de gangbare normen dienaangaande en overeenkomstig de bepalingen van dit reglement.

ARTIKEL 6

Elk jaar heeft een hofprijskamp plaats.

Voor deze prijskamp gebeurt een keuring der percelen ten vroegste op 15 juni en ten laatste op 15 augustus van het lopende werkjaar.

Het juiste tijdstip wordt telkenjare bepaald door de Raad van Bestuur.

De keuring kan geschieden in samenwerking met het Provinciaal Verbond van Volkstuinen.

Bij deze keuring wordt ieder lid gequoteerd in verband met het algemeen uitzicht van zijn perceel, tuinhuisje en aanpalende wegen, alsmede met het onderhoud, de verzorgdheid en de kwaliteit van de gekweekte producten, inzonderheid de groenten.

De uitslag van deze hofprijskamp wordt medegedeeld tijdens één van de ledenvergaderingen, bij voorkeur in de maand december van het lopende werkjaar.

De uitslag wordt opgemaakt in procenten.

ARTIKEL 7

In zoverre de vereiste bouwvergunningen werden verleend mogen de leden op hun perceel plaatsen :

1. Een tuinhuisje of materiaalkist op een plaats bepaald in het door de stad Gent opgemaakte inrichtingsplan en in de bouwvergunning, overeenstemmend qua vorm en materialen met de geldende voorschriften. De dubbele tuinhuisen dienen direct aansluitend gebouwd te worden op de scheidingslijn. Ze dienen als één constructiegeheel over te komen.

2. Een serre naast het tuinhuisje met een maximum grondoppervlakte van 6 m² en een maximum nokhoogte van 2 meter. Deze serre mag alleen worden opgetrokken met aluminiumprofielen of geschilderde houten profielen.

3. Een koude bak en/of een plastic tunnel met dezelfde maximale afmetingen als hierboven beschreven.

4. Maximum twee watertonnen.

Het geheel moet een verzorgde aanblik bieden.

Afbraak- en recuperatiematerialen, caravans, andere bijgebouwen en partytenten zijn verboden.

Wanneer de gebruiksvergunning om één of andere reden definitief ten einde loopt, moet de gebruiker de nodige maatregelen treffen teneinde de hem toebehorende constructies (tuinhuis, serre, koude bak, plastic tunnel, watertonnen) te verwijderen binnen de gestelde termijnen.

ARTIKEL 8

De tuinhuisjes mogen geen overnachtingsmogelijkheid bieden en overnachtingen op het terrein zijn te allen tijde ten strengste verboden.

ARTIKEL 9

De leden moeten hun perceel afsluiten met hagen langs de paden, maximaal 1,2 meter hoog en goed onderhouden of ingesneden. Voor hagen komen alleen in aanmerking : ligustrum (liguster), taxus (venijnboom), carpinus (haagbeuk), fagus (beuk) en acer campestre (veldesdoorn).

Per percelenblok moet één soort haag aangeplant worden.

Hoogstammen mogen niet aangeplant worden.

Prikkeldraad als afsluiting voor percelen is overal ten strengste verboden.

De binnenafscheidingen (maximaal 1,2 meter hoog) tussen twee aanpalende hoven moeten degelijk en verzorgd zijn.

Ieder perceel moet voorzien zijn van een goed sluitend toegangshek overeenkomstig de voorschriften qua uniformiteit van vorm en materiaal.

ARTIKEL 10

1. Alle onkruid moet mechanisch of manueel gewied worden, zeker vóór het in het zaad komt.
2. Het gebruik van onkruidverdelgers is niet toegestaan.
3. De hagen moeten regelmatig en op de opgelegde hoogte geschoren of ingesneden worden.
4. De scheidingen tussen de percelen onderling moeten door de aanpalende leden gezamenlijk onderhouden worden.
5. De wegen en de aanpalende grasstroken moeten regelmatig onderhouden en – indien nodig – gemaaid worden door de aanpalende leden.
6. Aan de vast ingezaaide grasstroken op de paden en op de terreinen mogen geen wijzigingen aangebracht worden.
7. Alle erge plantenziekten en schadelijke insecten moeten onmiddellijk bestreden worden en ter kennis gebracht aan de Raad van Bestuur.
8. Een waterput mag niet aangelegd worden op de individuele percelen ; voor de watervoorziening moet gebruik gemaakt worden van de centraal voorziene aftappunten.
9. Compostering van tuinafval is verplicht.
10. Het houden van dieren en kleinvee op de percelen is verboden ; huisdieren mogen alleen op het eigen perceel vrij rondlopen ; buiten het perceel moeten zij aan de leiband gehouden worden ; hondepoep moet door de eigenaar van de hond verwijderd worden overeenkomstig het geldende politiereglement.
11. Andere dan voor de composthoop bestemde tuinafval moet door de gebruiker worden verwijderd.
12. De nummers van de percelen moeten op een uniforme manier, opvallend, duidelijk en leesbaar op de toegangshekken worden aangebracht.
13. Het is niet toegelaten voorwerpen van welke aard ook en materiaal in de hoven of op de wegen te laten rondslingeren.
14. Het is verboden terrassen of verhardingen van welke aard ook aan te brengen.
15. Tegen sluikstorters zullen alle door de wet voorziene middelen ingezet worden. Sluikstorten wordt gesanctioneerd met onmiddellijke en onverbiddelijke wegzending van het volkstuintenpark.
16. Het stoken van vuren - in de zin zoals bepaald door artikel 89/8° van het Veldwetboek - is te allen tijde verboden.

ARTIKEL 11

Een nieuwe gebruiker mag onder geen enkel beding bomen kappen op het door hem in gebruik genomen perceel zonder de uitdrukkelijke toestemming van de Raad van Bestuur.

Bomen waarvoor kapvergunning werd verleend moeten in ieder geval onmiddellijk door andere vervangen worden.

ARTIKEL 12

Gezien het karakter van de vereniging dienen de leden steeds hun bewijs van lidmaatschap bij zich te hebben om ze bij gebeurlijke navraag te kunnen voorleggen.

ARTIKEL 13

Het is ten strengste verboden met de gekweekte vruchten, groenten en bloemen handel te drijven.

Overtredingen worden met onmiddellijke wegzending van het park gesanctioneerd.

ARTIKEL 14

De tuintjes dienen aangelegd met groenten-, bloemen- en grasperken, kruiden en kleinfruit, nette wegen en goed onderhouden scheidingshagen. In de regel moeten minstens 7 verschillende soorten groenten verbouwd worden.

De moestuin moet steeds het hoofdbestanddeel van het perceel uitmaken en moet minstens 70% bedragen van de totale tuinoppervlakte.

De teelt van graangewassen en monoculturen is verboden.

ARTIKEL 15

Het betreden van andere percelen, in afwezigheid van de gebruiker, is in principe ten strengste verboden.

Zulks kan alleen gebeuren bij hoogdringendheid en in aanwezigheid van een lid van de Raad van Bestuur.

De door de Raad van Bestuur van de VZW gemachtigde opzichter(s) en de stedelijke diensten zullen steeds toegang hebben tot de percelen, met het oog op de controle van de naleving van dit reglement.

ARTIKEL 16

Een lid dat om welke reden ook in de onmogelijkheid verkeert om zijn (haar) perceel persoonlijk en op een normale manier te onderhouden, moet de Raad van Bestuur hiervan onmiddellijk en gemotiveerd in kennis stellen met aangifte van de vermoede duur van zijn (haar) onbeschikbaarheid.

Voor ieder geval apart zal dan gezamenlijk naar een oplossing gezocht worden.

ARTIKEL 17

Aan de grenzen van de percelen en aan de grenzen van het terrein mogen geen wijzigingen aangebracht worden.

Alle afmetingen, zowel wat wegen, percelen en grasperken betreft, moeten te allen tijde gerespecteerd worden.

ARTIKEL 18

Het gedrag van de leden moet te allen tijde onbesproken blijven.

ARTIKEL 19

Autovoertuigen mogen niet door het park rijden noch er parkeren. Parkeren moet gebeuren op de daarvoor ingerichte stroken of op de daarvoor voorziene plaatsen op de openbare weg. Misbruiken worden gesanctioneerd.

Toegang met de auto op de terreinen kan alleen gebeuren in bijzondere gevallen en mits voorafgaande toestemming van de Raad van Bestuur of zijn gemachtigde opzichter.

Moedwillig negeren of omzeilen van de afsluitingspaaltjes op de hoofdwegen van het park zal als een zwaar en asociaal vergrijp beschouwd worden waartegen, in geval van herhaling na waarschuwing, de uitsluitingsmaatregel zal getroffen worden.

ARTIKEL 20

Ieder lid is persoonlijk verantwoordelijk voor het verhaal der geburen.

ARTIKEL 21

Klachten of vragen van de leden moeten rechtstreeks bij een lid van de Raad van Bestuur worden ingediend.

ARTIKEL 22

De Raad van Bestuur kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor ongevallen die zich in de tuinen zouden voordoen, noch voor diefstallen van of beschadigingen aan teelten, aanplant of materialen.

ARTIKEL 23

Ieder lid heeft de plicht dit reglement van inwendige orde na te leven en te doen naleven en de belangen van zijn medeleden te doen eerbiedigen.

Dienaangaande moet elkeen het tot zijn taak achten tijdens zijn aanwezigheid op het park toezicht uit te oefenen teneinde onregelmatigheden te voorkomen en zo nodig onverwijld deze onregelmatigheden te melden aan de Raad van Bestuur of zijn gemachtigde toezichter.

ARTIKEL 24

Het lid dat de gebruiksvergoeding niet betaald heeft op de vastgestelde datum wordt automatisch als ontslagnemend aanzien.

Binnendemaand na ontvangst van het hem (haar) daartoe toegezonden aangetekend herinneringsschrijven zal hij (zij) zijn (haar) perceel volledig moeten ontruimen en zijn (haar) aldus vrijgekomen perceel zal aan iemand anders toegewezen worden volgens de bepalingen van artikel 3.

Bij gebreke aan persoonlijke ontruiming door het lid zullen mogelijke opruimingswerkzaamheden op het door hem (haar) te verlaten perceel op zijn (haar) kosten uitgevoerd worden.

ARTIKEL 25

Voor alle andere gevallen zal het lid dat in verband met de gebruiksvergunning of het reglement van inwendige orde in overtrading bevonden wordt een schriftelijke verwittiging ontvangen.

Binnen de maand van het hem (haar) daartoe toegezonden schrijven dient hij (zij) de abnormale toestand te regulariseren.

Bij gebreke zal hij (zij) vóór het verstrijken van het lopende werkjaar zijn (haar) perceel volledig moeten ontruimen en zal zijn (haar) perceel vanaf het volgende werkjaar aan iemand anders toegewezen worden volgens de bepalingen van artikel 3.

Mogelijke opruimingskosten op het door hem (haar) te verlaten perceel zullen op zijn (haar) kosten uitgevoerd worden.

Overtredingen van zeer ernstige aard worden met de onmiddellijke wegzending van het park gesanctioneerd.

ARTIKEL 26

Alle percelen moeten uiterlijk op 1 mei van het lopende werkjaar volledig bewerkt zijn en een verzorgde aanblik bieden.

ARTIKEL 27

Voor leden tegen dewelke de wegzendings- of uitsluitingsmaatregel getroffen werd, zal in geval van weerspanningheid een beroep gedaan worden op de rechterlijke en/of politionele macht.

ARTIKEL 28

Onwetendheid omtrent de voorwaarden waaronder de gebruiksvergunning werd toegestaan en van het reglement van inwendige orde zal niet als een verontschuldiging aanvaard worden.

ARTIKEL 29

Woonstverandering van de gebruiker dient onmiddellijk medegedeeld te worden aan de Raad van Bestuur. De voor de gebruiker bestemde mededelingen en kennisgevingen zullen geldig gedaan worden aan het adres dat in de gebruiksvergunning is aangewezen of aan het adres dat de gebruiker nadien aan de VZW zal hebben bekendgemaakt.

ARTIKEL 30

Alle onvoorziene gevallen zullen aan een grondig onderzoek door de Raad van Bestuur onderworpen worden.

De gebruikers dienen zich aan de door de Raad van Bestuur getroffen beslissingen te onderwerpen.

ARTIKEL 31

Elke gebruiker wordt in het bezit gesteld van :

1. Een toelating tot gebruik van het hem toegekend perceel – de gebruiksvergunning
2. Het Reglement van Inwendige Orde

Bij die gelegenheid dient hij (zij) een verklaring van ontvangst te ondertekenen. Hierdoor wordt hij (zij) geacht het Reglement van Inwendige Orde begrepen te hebben en het te zullen naleven.

Aldus vastgesteld door de Raad van Bestuur van de VZW Koninklijke Vereniging – Volkstuin – Werk van den Akker – Sint-Amandsberg, in vergadering verenigd op 24 november 2006

Bron: <http://www.volkstuinen-sint-amandsberg.be/?subject=publicaties&page=1>

REGLEMENT VAN INWENDIGE ORDE VAN DE VOLKSTUINPARKEN IN OOSTENDE

1. ALGEMEEN

1.1. Op 23 oktober 2003 heeft de Gemeenteraad van de Stad Oostende aan onze vereniging een verlengingtoegestaan voor een verlengbare periode van negen jaar, ingaand op 1 november 2003 en eindigend op 31 oktober 2012, van het gebruik en het beheer van de volgende drie partijen stadsgrond bestemd voor de aanleg van volkstuintjes: Een strook grond gelegen ten noorden van de Steensedijk (niet verhard gedeelte) palend aan het Sportpark, gekend als volkstuinpark "Karel Achtergaele"; Een partij grond gelegen ten noorden van de Gouwelozestraat (voormalige spoorwegbedding Oostende-Torhout) tegen aan het Maria Hendrikapark, gekend als volkstuinpark "De Zomerloop"; Een partij grond gelegen naast het grasveld achter aan het sportcomplex aan de Mansveldstraat op de wijk Vuurtoren, aangelegd als volkstuinpark "De Groene Dyck". Akkerwinde vzw zal steeds tijdig een aanvraag om verlenging van het gebruik indienen.

1.2. De volkstuintjes worden aan de gegadigden - hierna steeds genoemd "de gebruiker(s)" - in gebruikgegeven op de voorwaarden die hierna volgen, en enkel en alleen om hen de kans te geven groenten, kruiden of andere gebruiksplanten te kweken, voor voorziening in eigen gebruik en onderhoud. Het gaat hierdus uitsluitend om een gebruik als moestuin, dat niet als landpacht in de zin van de gewijzigde wet van 4.11.1969 wordt beschouwd, omdat het niet gaat om een bedrijfsmatige exploitatie met een economisch oogmerk.

2. DOELSTELLING

Deze zones zijn als volkstuinparken aangelegd op kosten van de vzw "De Akkerwinde". Onze vereniging, hierna steeds genoemd "de organisator", zal aan de tuinliefhebbers de kans bieden op de door hen in gebruikontvangen perceeltjes grond groenten, kruiden en/of andere gebruiksplanten - uitsluitend voor eigen gebruiken onderhoud en zonder economisch oogmerk - te kweken. Het aanleggen van een kleine sierruimte van maximum 10 % van de totale oppervlakte en uitsluitend op de plaatsen aangeduid door de organisator, is evenwel ook toegelaten.

3. BESTAANDE TOESTAND

3.1. Aan de verschillende gebruikers worden de perceeltjes tuingrond ter beschikking gesteld in de toestand waarin deze zich bevinden, met de door de organisator aangebrachte inrichtingen (afsluitingen, toegangswegeltjes, verhardingen, eventueel bergplaatsen, enz.). Al deze inrichtingen dienen in de oorspronkelijke toestand behouden te blijven. Het wordt de gebruikers niet toegelaten bijkomende constructies (verplaatsbaar of niet) aan te brengen, zoals bergplaatsen, caravans, tenten, strandhuisjes, materiaalkisten, en dergelijke meer. Het is eveneens verboden bijkomende wegen of paden aan te leggen. De aard en het niveau van de bestaande bodem Reglement inwendige orde volkstuinparken Stad Oostende dienen behouden te blijven. Jaarlijks controleert de vzw dit en zonodig wordt de gebruiker schriftelijk verwittigd dat de bijkomende constructies moeten verwijderd worden.

3.2. De gebruikers moeten zelf instaan voor de bemesting, bevloeiing en bewerking van hun resp. perceeltjes. Water voor de bevloeiing van het tuintje dient door de gebruiker zelf te worden aangebracht. Er kan gebruik gemaakt worden van de regenwaterputten met handpompen, die door de organisator werden geplaatst. De leden-gebruikers moet zelf ook instaan voor het onderhoud van de in gebruik

perceeltjes. Het niet naleven van deze voorwaarden kan leiden tot ambtshalve opzegging van het gebruik.

4. BESCHADIGINGEN

4.1. Alle beschadigingen van de bestaande uitrustingen zullen na een jaarlijkse controle door de organisator aan de in gebreke bevonden gebruiker tegen de kostende prijs voor de herstelling worden aangerekend. Worden deze kosten niet vereffend zoals door de organisator gevraagd, dan kan deze onmiddellijk zonder verdere in gebreke- of vertoefstelling het gebruiksrecht over het betrokken perceel opheffen, waarbij dan de door de gebruiker gestorte borgsom zal worden aangesproken.

4.2. De organisator kan onder geen enkel voorwendsel aansprakelijk worden gesteld voor beschadigingen en/of diefstal en/of vandalisme van het persoonlijk goed van de gebruikers van de perceeltjes, zoals zijn plantgoed, planten, zaden, meststoffen, materieel, materialen, bergplaats e.d., al dan niet het gevolg van vandalisme. De gebruikers zelf dienen binnen de perken van dit reglement ter zake alle vereiste voorzorgsmaatregelen te nemen.

5. ONDERHOUD VAN HET TERREIN EN VAN DE UITRUSTINGEN

5.1. De ganse kweekoppervlakte van het in gebruik ontvangen perceel moet door de gebruiker op een regelmatige en vakkundige wijze onderhouden worden. Verwaarlozing, geen effectief gebruik als moestuin en/of onnodige verwildering van opschietend onkruid, zullen leiden tot een onmiddellijke opheffing van het gebruiksrecht, met verlies van de betaalde gebruiksvergoeding.

5.2. Het niet naleven ervan kan ook tot gevolg hebben dat de vereniging zelf de nodige initiatieven zal nemen, met verhaal van de kosten op de betaalde borgsom. Herbiciden (onkruidverdelgers) zijn niet toegelaten.

5.3. Het onderhoud van alle uitrustingen dient uitgevoerd door de gebruikers van de perceeltjes. Daarmede wordt inzonderheid bedoeld: het jaarlijks inoliën van de bergplaats met een product dat zo nodig terbeschikking gesteld wordt door de organisator; het kleine onderhoud en herstel van o.m. poortjes, sloten, verhardingen, afsluitingen en paaltjes. De kosten van dit onderhoud vallen ten laste van de gebruiker. Gebruikers die zelf bij de vereniging een tuinhuisje hebben aangekocht moet op eigen kosten in het onderhoud ervan voorzien.

5.4. De leden-gebruikers moeten ook zelf instaan voor het onderhoud van de openbare beplantingsstroken gelegen binnen de omgeving van het in gebruik genomen perceel.

6. BERGPLAATSEN

Zoals reeds vroeger uiteengezet, wordt het de gebruiker niet toegelaten zelf bergplaatsen op het in gebruik ontvangen perceel te plaatsen. Door de organisator wordt aan de gebruiker evenwel de mogelijkheid geboden een tuinhuisje aan te kopen tegen een door de Raad van Bestuur vastgestelde prijs. Dit tuinhuisje wordt geplaatst door de zorg van de organisator en is eigendom van de gebruiker, die het echter steeds moet onderhouden op eigen kosten volgens de richtlijnen van de organisator (cfr. 5.3 hiervoor). Zo het gebruik van zijn perceeltje om voor het even welke reden wordt opgezegd, dan zal hij

ofwel het tuinhuisje zelf afbreken en verwijderen, ofwel het aan zijn opvolger-gebruiker overlaten tegen maximum de door hem hiervoor betaalde prijs, verminderd met een jaarlijkse afschrijving van 10%. Tot de bestelling en de plaatsing van tuinhuisjes zal slechts worden overgegaan bij aldien een minimum aantal zal worden bereikt. De vereniging beslist enkel binnen haar beperkte budgettaire mogelijkheden om zelf enkele tuinhuisjes aan te kopen, die aan de gebruikers tegen een jaarlijkse vergoeding kunnen ter beschikking gesteld worden. Inlichtingen hieromtrent kunnen bij de vereniging worden gevraagd.

7. TUINAFVAL

Alle tuinafval afkomstig van de tuintjes dient zoveel mogelijk door de gebruiker tot compost verwerkt te worden op de individuele composthoop, waarvan de verplichte ligging zal aangeduid worden door een afgevaardigde van de organisator. Er mag geen afval ter plaatse verbrand worden. Het is niet de taak van het personeel van de vereniging om dit afval (zelfs het moeilijk te composteren deel) al dan niet verzameld op te halen. De gebruiker van het perceel waarvan het afval afkomstig is blijft hiervoor zelf verantwoordelijk en moet zorgen voor het transport naar het containerpark.

8. OPENINGSUREN

De toegang tot het volkstuintjescomplex mag uitsluitend geschieden tussen zonsopgang en zonsondergang. Het is volstrekt verboden er te overnachten of er bijkomende mogelijkheden tot overnachting of verblijf - al dan niet voorlopig - te plaatsen.

9. VRAGEN - VOORSTELLEN - KLACHTEN - KANDIDATUUR STELLEN VAN EEN GEBRUIKER

Alle vragen, voorstellen of klachten van de gebruikers dienen schriftelijk te worden gericht aan de VZW "De Akkerwinde", met adres, Gladiolenlaan 21, 8400 Oostende (Tel. 059/50.59.41 - bij voorkeur in de voormiddag). De vereniging kan echter niet verantwoordelijk gesteld worden voor diefstal, vandalisme, schade of ongevallen tijdens de uitoefening van het gebruik in de volkstuinparken. Nieuwe kandidaten voor de ingebruikname van een volkstuin kunnen zich op de wachtlijst inschrijven hetzij schriftelijk via de vereniging op het voormeld adres hetzij telefonisch tijdens de normale werkuren op het nummer 059/56.20.82 (de heer Yves Verhoest). Hou er steeds rekening mee dat men de kandidaten volgens de volgorde van de wachtlijst eerst zal aanschrijven bij een eventuele vacature.

10. JAARLIJKSE VERGOEDING - BORGSOM

10.1. De volkstuintjes worden uitsluitend in gebruik gegeven aan de leden van onze vereniging die ook de werking heeft overgenomen van "Het Werk voor de Volkstuin, afdeling Oostende". Elk lid moet tijdig zijn ledenbijdrage betalen. Dit lidgeld werd bedraagt 20,00 euro voor een volledig jaar en is jaarlijks vatbaar voor herziening.

10.2. Daarenboven betalen de kandidaat-gebruikers de volgende jaarlijkse vergoeding en de éénmalige borgsom:

a) Jaarlijkse vergoeding:

Voor de volkstuinten in het park K. Achtergaele aan de Steensedijk gelden de volgende tarieven :

- perceeltjes met een kweekoppervlakte van 190 m² (type 1) = 50,00 euro;
- perceeltjes met een kweekoppervlakte van 170 m² (type 2) = 45,00 euro;

- perceeltjes met een kweekoppervlakte van 150 m² (type 3) = 40,00 euro.

Voor de volkstuinten in de parken De Zomerloop en De Groene Dyck, gelegen aan de Gouweloze straat, respectievelijk achter het sportplein aan de Mansveldstraat wordt een vergoeding van 45,00 euro aangerekend. Deze gebruiksvergoedingen kunnen jaarlijks door de Raad van Bestuur worden herzien.

b) Eenmalige borgsom (aan te vullen of te hernieuwen, na aanwending):

Gebruikers van een volkstuin moeten een éénmalige borgsom storten van 50,00 euro per perceel. Deze borgsom brengt voor de gebruiker geen interesten op.

10.3. Het lidgeld, de gebruiksvergoeding en de borgsom moeten in elk geval vereffend worden vóór tot de ingebruikneming van de perceeltjes zal mogen worden overgegaan. Deze vereffening dient uitsluitend te geschieden door overschrijving van de betrokken sommen op de rekening nr. 068-2013062-48 van de VZW

"De Akkerwinde" te Oostende. De jaarlijkse vereffening van de gebruiksvergoeding dient te geschieden vóór 15 december van het jaar voorafgaand aan dit waarvoor de gebruiksvergoeding wordt betaald. Bij gebreke hiervan kunnen administratiekosten worden aangerekend, zoals vermeld sub 11.2.

10.4. Het bedrag van de jaarlijkse vergoeding en van de borgsom kan jaarlijks door de organisator worden herzien. Bij herziening brengt hij er de gebruiker voor 1 oktober van het jaar dat voorafgaat aan dit waarop de verhoging zal toegepast worden van op de hoogte. Aldus wordt de gebruiker de mogelijkheid geboden tijdig de gebruiksovereenkomst op te zeggen.

11. DUUR VAN HET GEBRUIK

11.1. Algemeen kan worden gesteld dat het hier gaat om een tijdelijk gebruik van het openbaar domein, waaraan te allen tijde een einde kan worden gesteld bij aangetekende brief en zonder dat de gebruikers uit dien hoofde enig recht op vergoeding of schadeloosstelling kunnen laten gelden.

11.2. Bij normale uitvoering van de gebruiksovereenkomst wordt het gebruik voor één jaar toegestaan, met stilzwijgende verlenging, telkens voor één jaar. De overeenkomst is jaarlijks opzegbaar door beide partijen, per 31 december en met een opzegging van twee maanden. Bij het niet tijdig opzeggen door de gebruiker vóór 1 oktober van het jaar dat voorafgaat, zal door de Raad van Bestuur een gedeelte van de borgsom worden ingehouden tot dekking van de geleden administratiekosten. Een minimum bedrag van 15 euro wordt als administratieve kostenvergoeding aangerekend zo nodig van de borgsom ingehouden.

11.3. Bij grove nalatigheid, zware fouten, gebrek aan gebruik, of gebruik van de grond voor andere doeleinden dan deze hiervoren omschreven, kan het gebruiksrecht onmiddellijk opgeheven worden. De vereniging kan dit met een gewone brief melden aan de gebruiker.

12. GEBRUIKSOVERDRACHT EN ONDER-INGEBRUIKGEVING

Het is de gebruiker verboden zijn gebruiksrecht geheel of gedeeltelijk over te dragen, noch het in gebruik ontvangen perceel geheel of gedeeltelijk in onder gebruik te geven zonder dat hij hiertoe vooraf de schriftelijke instemming van de organisator heeft verkregen. Bij een tijdelijke ongeschiktheid van een gebruiker bijvoorbeeld wegens ziekte, dan kan de gebruiker vragen aan een andere lid-gebruiker om tijdelijk zijn tuintje te onderhouden.

13. TOEWIJZING DER LOTJES - BIOLOGISCH TUINIEREN

De toewijzing van de lotjes zal door de organisator geschieden, die hierbij soeverein handelt, met eerbiediging van de ranglijst der inschrijvingen en voor zover die kandidaat-gebruikers binnen de veertien dagen nadat ze hiertoe uitgenodigd werden, alle sommen hebben vereffend zoals omschreven sub 10.1 en 10.2 hiervoren. Bij deze toewijzing zal de organisator zoveel als mogelijk rekening houden met de wensen van de kandidaatgebruikers, qua keuze van hun perceel. In de gevallen, dat het door de kandidaat-gebruiker gekozen lot niet meer zou beschikbaar zijn, wordt hem de gelegenheid geboden, ofwel van zijn kandidatuur af te zien (waarbij hem de gebruiksvergoeding en de borgsom zullen worden terugbetaald), ofwel een ander - nog welbeschikbaar - perceel aan te duiden. Zo voldoende liefhebbers gevonden worden om een deel van hun lotje voor te behouden voor de biologische teelt, dan zal de organisator bij het toewijzen van de lotjes ermede rekening houden dat de lotjes van de bewuste liefhebbers zoveel mogelijk worden gegroepeerd. Bij de toewijzing zal de organisator de absolute voorkeur geven aan de personen die te Oostende hun hoofdverblijfplaats hebben. Andere personen kunnen slechts nadien in aanmerking komen voor de lotjes die geruime tijd onbewerkt zouden blijven. Voor het in gebruik nemen van een volkstuin komen alleen natuurlijke personen in aanmerking. Rechtspersonen kunnen hierop geen aanspraak maken. In principe kan per alleenstaand persoon of per gezin slechts één lotje in gebruik gegeven worden, behoudens afwijkingen hierop toegestaan door de raad van bestuur van de vereniging.

Het Bestuur van de VZW "DE AKKERWINDE"

Gladiolenlaan 21

8400 OOSTENDE

Tel. 059/50.59.41

Bron: <http://www.buurttuintjes.be/intern-reglement?showall=1>

DUIDELIJK COMMUNICEREN

Opdat het huishoudelijk reglement door iedereen gekend zou zijn, dient het duidelijk gecommuniceerd te worden. Immers: onbekend is onbeminde, wat onvrede kan teweeg brengen en tot onnodige discussies leiden. Wanneer een nieuwe gebruiker aantreedt, moet hij dus duidelijk op de hoogte gebracht worden van de interne regelgeving. Daarnaast is het aan te raden de statuten uit te hangen, bijvoorbeeld in de kantine. Zo kan niemand zich beroepen op onwetendheid.

Ook de bezoekers hebben rechten en plichten. Aan de ingang van het park moet aan hen duidelijk gemaakt worden wat al dan niet is toegestaan: honden aan de leiband, verboden zich op de percelen te begeven, enzovoort.

SLOTWOORD

Deze handleiding hoopt een stimulans te zijn voor lokale besturen en verenigingen om tot de aanleg van een volkstuinpark over te gaan. Een belangrijk doel is de bewustwording dat volkstuinen een zeer valabel alternatief zijn voor (klein)stedelijk groen. Op die manier kan deze handleiding een volgende stap betekenen naar een goed beheer, een betere bescherming, en een uitbreiding van het areaal aan volkstuinen in Vlaanderen.

LITERATUURLIJST

An. (2005). Nota Volkstuinen in Amsterdam. Dienst Ruimtelijke Ordening Amsterdam, in opdracht van wethouder Maij van Openbare Ruimte en Groen, 51 p.

BAUWERS M., BUIJS X. (2006). Wegwijs in het gemeentelijk ruimtelijk beleid. Politeia, Brussel, 87 p.

DIETZ N., LOOISE M., LAEREMANS C. (2008). Volkstuinen als groene motor, Quick-scan volkstuinen. Innovatienetwerk, Utrecht.

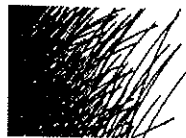
MAARSCHALL S., BOSCH N., VAN DE HAAGEN H. (2004). Van volkstuinpark naar tuinpark, ontwerpverkenningen naar modernisering van volkstuinparken in Amsterdam. Dienst Ruimtelijke Ordening Amsterdam, 73 p.

SEGRS Y., VAN MOLLE L. (2007). Volkstuinen, een geschiedenis. Davidsfonds, Leuven, 223 p.

VERHOESTRAETE D., LEINFELDER H., ALLAERT G. (2007). Toestandsbeschrijving van de volkstuinen in Vlaanderen vanuit een sociologische en ruimtelijke benadering. Universiteit Gent, Afdeling Mobiliteit en Ruimtelijke Planning, in opdracht van Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Monitoring en Studie, Brussel.

COLOFON

REALISATIE

Afdeling
Mobiliteit & Ruimtelijke Planning
Universiteit Gent

De Vlaamse Volkstuin
Werk van de Akker

Met steun van de
Vlaamse overheid

De studie is mede gefinancierd door de Vlaamse Landmaatschappij in opdracht van de Vlaamse minister voor Plattelandsbeleid Kris Peeters.

AUTEURS

Griet Hanegreefs
Hans Leinfelder
Ann Pisman
Georges Allaert

GEBRUIK

Deze handleiding is gericht aan lokale besturen, provincie- en gemeentebesturen of -diensten, en milieुरaden. Ook middenveldorganisaties en privé-personen kunnen hier gebruik van maken.

BIJKOMENDE VRAGEN

Bijkomende vragen over de aanleg van een volkstuinpark kan u stellen via de website www.volkstuin.be of richten aan info@volkstuin.be